

Kadernota 2017

Versie na college-/MT-behandeling 6 juni 2016

Inhoudsopgave

1. Voorwoord	3
2. Samenvatting en leeswijzer	6
3. De technische uitgangspunten	8
4. De projecten	11
5. De programma's	14
Programma 1. Fundament	14
Programma 2. Opgroeien	18
Programma 3. Meedoen	23
Programma 4. Wonen	30
Programma 5. Werken	33
Programma 6. Duurzaamheid	40
Programma 7. Financiën	41
6. Financieel overzicht	44
6.1 Totaaloverzicht zonder effect meircirculaire	44
6.2 Effecten meircirculaire op de kadernota	45
BIJLAGE 1. Overzicht besluitvorming (meerjarenperspectief)	46
BIJLAGE 2. Financieel overzicht per programma – thema – product	47

1. Voorwoord

In de vergadering van 4 juli 2016 behandelt de gemeenteraad deze Kadernota 2017 - 2020. De kadernota bestaat uit de volgende onderdelen: samenvatting (financieel) en leeswijzer, de technische uitgangspunten, toelichting op de projecten, de programma's en het financieel overzicht.

Algemeen

Wij realiseren ons dat inwoners en ondernemers steeds beter zijn geïnformeerd en directe invloed willen uitoefenen. Deze ontwikkeling wordt versterkt doordat de overheid inzag dat zij voor het bereiken van doelen en tevens de versterking van kaderstellende en controlerende rol van de raad, de regelgeving op het gebied van het instrumentarium met ingang van 2017 moest vernieuwen.

De vernieuwing van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is tevens van belang om aan de wensen van verbetering van de onderlinge vergelijkbaarheid van de gemeenten en verbetering van het inzicht in de financiële positie van gemeenten en de daaraan verbonden risico's te voldoen.

De huidige programmabegroting wordt hierdoor gedeeltelijke gewijzigd, waarbij de producten worden omgezet naar voorgeschreven taakvelden. Tevens wordt een basisset beleidsindicatoren geïmplementeerd. Deze zijn ter informatie zonder cijfers in deze kadernota alvast aan de betreffende programma's toegevoegd maar zijn vooralsnog in ontwikkeling. Bij de samenstelling van de programmabegroting zullen deze aspecten verder worden voorbereid en uitgewerkt. Dit zal in samenspraak met de raad plaatsvinden.

Beleidsmatige ontwikkelingen

Voor de beleidsmatige ontwikkelingen wordt verwezen naar de toelichtingen bij de diverse programma's en thema's. Vanaf dit jaar zijn ook de tot nu toe ontwikkelde prestatie-indicatoren opgenomen in de kadernota. Het idee is dat de raad op basis daarvan doelstellingen en beleidskeuzes bediscussiëren en eventueel kan bijstellen.

Financieel

Uitgangspunt is een sluitende meerjarenbegroting. Echter na verwerking van alle effecten naar aanleiding van eerder genomen besluiten, onontkoombaar nieuw beleid, wettelijk voorgeschreven beleid en de overige wensen nieuw beleid laat het financieel meerjarenbeeld een structureel tekort zien van € 266.000 in 2017 oplopend naar € 463.000 in 2020. Hierbij dient te worden opgemerkt dat deze begrote cijfers exclusief de effecten van de mei-circulaire 2016. Zoals te doen gebruikelijk worden de effecten van de circulaire in de vorm van een addendum nagestuurd.

In deze kadernota is nog geen rekening gehouden met de ontwikkeling van de uitvoeringskosten als gevolg van de 3-D's. In de op te stellen begroting zal die ontwikkeling binnen de 3 D-budgetten worden opgevangen.

Daarnaast vindt besluitvorming op 13 juni a.s. plaats omtrent de begroting van de A2 samenwerking. De eventuele effecten hiervan zijn nog niet meegenomen in deze kadernota, mede vanwege het boekenonderzoek dat wordt uitgevoerd. Dit betekent tevens dat we op dit moment – medio mei – nog geen volledige zekerheid hebben ten aanzien van de definitieve financiële uitkomsten. De eventuele effecten worden aan het bovenvermelde addendum toegevoegd.

In de aanloop naar de definitieve meerjarenbegroting 2017 – 2020 moeten keuzes gemaakt worden om te kunnen komen tot een sluitende meerjarenbegroting. In deze kadernota zijn wel alvast een aantal bezuinigings- cq. ombuigingsrichtingen aangegeven. Aan u als raad wordt gevraagd hierover uitspraken te doen bij de behandeling van de kadernota. Mocht uit de meicirculaire blijken dat de kadernota financieel toch sluitend is, dan kunnen er immers overwegingen zijn om bestaand beleid om te buigen.

Het doel is in ieder geval om in het najaar een sluitende meerjarenbegroting 2017 – 2020 aan te bieden aan de gemeenteraad.

.. juni 2016

Hoogachtend,
Burgemeester en Wethouders van Heeze-Leende
De burgemeester

De secretaris

2. Samenvatting en leeswijzer

De Kadernota start vanuit de jaarschijf 2017, zoals is opgenomen in de programma begroting 2016-2019. Vervolgens is rekening gehouden met mutaties van de 1^e bestuursrapportage 2016, die gevolgen hebben voor het meerjarenperspectief.

Tevens zijn de overige raadsbesluiten en collegebesluiten verwerkt. Het gaat om besluiten die genomen zijn nadat de begroting 2016-2019 is vastgesteld en die invloed hebben op het meerjarenperspectief.

In de voorliggende Kadernota 2017 worden voorstellen gedaan over de technische uitgangspunten (hoofdstuk 3). Per programma zijn de wettelijke en onvermijdelijke ontwikkelingen verwerkt en worden keuzes voorgelegd omtrent de wensen voor nieuw beleid en mogelijke bezuinigingen.

Samenvattend laat dit het volgende meerjarenoverzicht zien:

Verloop meerjarenperspectief Kadernota 2017 (besluitvorming)	2017	2018	2019	2020
Beginstand kadernota 2017-jaarschijf 2017 Programmabegr.2016	-101.317	-123.337	-66.555	-66.555
1. Wijzigingen 1e berap 2016 met structurele gevolgen	-150.597	-278.844	-305.995	-305.995
2. Overige wijzigingen met structurele gevolgen	70.000	75.000	75.000	75.000
A. Saldo na mutaties 1 t/m 2	-181.914	-327.181	-297.550	-297.550

Verloop meerjarenperspectief Kadernota 2017 (keuzes)	2017	2018	2019	2020
A. Nadelig/voordelig saldo na besluitvorming	-181.914	-327.181	-297.550	-297.550
3. Technische uitgangspunten voor meerjarenraming 2017-2020	65.000	66.000	67.000	147.000
4. Wettelijk en onontkoombaar nieuw beleid	135.500	168.700	246.500	303.500
5. Coalitieprogramma en overige Wensen nieuw beleid	247.582	272.059	299.667	310.059
6. Bezuinigingsrichtingen	0	0	0	0
B. Nadelig/voordelig saldo na nieuw beleid	266.168	179.578	315.617	463.009

Verloop meerjarenperspectief Kadernota 2017 (Addendum)	2017	2018	2019	2020
B. Voorlopige eindstand kadernota	266.168	179.578	315.617	463.009
Effect Meicirculaire 2016	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.
C. Eindstand kadernota 2017	266.168	179.578	315.617	463.009

NB: de (groene) bedragen waar een -/- bij staat in bovenstaande tabel, zijn positieve bedragen (voordelig), rode bedragen zijn negatief (nadelig). Dit geldt voor het volledige document.

De financiële onderbouwing van bovenstaand meerjarenperspectief is opgenomen in hoofdstuk 6.

Uw raad wordt gevraagd besluiten te nemen over de technische uitgangspunten en de opgenomen voorstellen over wettelijk/onvermijdelijk beleid overige wensen en de bezuinigingsrichtingen.

Gemeentefonds nog niet vertaald in deze kadernota

De meicirculaire is op het moment van opstellen van de Kadernota nog niet verschenen. De uitkomst voor Heeze-Leende is dan ook nog onbekend.

De gegevens uit de meicirculaire worden aanvullend verwerkt en voorafgaand aan de raadsvergadering in de vorm van een addendum aangeboden. Op dat moment is er een volledig financieel perspectief.

Beleidsindicatoren

De set beleidsindicatoren die volgens de nieuwe BBV-wetgeving verplicht is met ingang van 2017 is verdeeld over de programma's opgenomen. Deze beleidsindicatoren zijn nodig om gemeenten onderling te kunnen vergelijken waardoor de gemeenteraad ook beter in staat is de begroting te

gebruiken als instrument om te kunnen sturen op effecten van beleid. De beleidsindicatoren worden in de programmabegroting verder ingevuld.

Leeswijzer

De Kadernota is als volgt opgebouwd:

In hoofdstuk 3 komt een aantal technische uitgangspunten voor het opstellen van de programma begroting 2017-2020 aan de orde.

In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de projecten.

Hoofdstuk 5 bevat de programma's. Per programma worden alleen de thema's toegelicht waarin belangrijke ontwikkelingen te melden zijn, die relevant zijn voor de raad. In de algemene omschrijving zijn deze **vet** gedrukt. Elk programma bevat een overzicht waarin het wettelijk nieuw beleid (w), de onvermijdbare ontwikkelingen (o) en de wensen nieuw beleid (wnb) financieel zijn vertaald. Ook zijn de bezuinigingsrichtingen per programma beschreven.

Hoofdstuk 6 geeft in paragraaf 6.1 een samenvatting van de ontwikkelingen in het meerjarenperspectief.

De gevolgen van de meircirculaire zijn hierin nog niet verwerkt. Deze worden afzonderlijk inzichtelijk gemaakt in paragraaf 6.2. De meircirculaire is echter nog niet beschikbaar op het moment van het opstellen van deze Kadernota. De gevolgen worden via een addendum nagestuurd.

3. De technische uitgangspunten

Aan de raad wordt de keuze voorgelegd om de volgende technische uitgangspunten vast te stellen.

3.1. Loonkostenstijging

Loonkostenstijging eigen personeel: 2% in 2017

Bij de Programmabegroting 2016 is besloten voor 2016 een loonkostenstijging van 2% aan te houden en voor de jaren 2017, 2018 en 2019 rekening te houden met een loonstijging van 1%.

In april 2016 hebben de VNG en de vakbonden de CAO Gemeenten bekrachtigd. Deze heeft een looptijd van 1 januari 2016 tot 1 mei 2017. In 2016 betreft het een stijging van 3% en in 2017 een stijging van 0,4%. Doordat in 2016 de werkgeverspremie voor pensioenen vermindert betreft de netto stijging van de werkgeverslasten in 2016 2%.

Onlangs heeft het Centraal Planbureau (CPB) de actuele cijfers gepubliceerd in het Centraal Economisch Plan (CEP) 2016. Daarin verwacht het CPB bij kerngegevens 'Loonvoet sector overheid' een stijging van 2,2% voor 2017. De cijfers uit het CEP worden doorgaans gebruikt voor de Meicirculaire. Voorgesteld wordt om 2% loonstijging aan te houden voor 2017 en voor de jaren daaropvolgend voorlopig 1% te hanteren (consistent gedragslijn).

Ten opzichte van de Programmabegroting 2016, ziet de loonkostenstijging als volgt uit:

Jaar	Begroting 2016	Kadernota 2017	Verschil	Effect in €
2016	2%	2%	--	--
2017	1%	2%	+1%	65.000 (N)
2018	1%	1%	--	66.000 (N)
2019	1%	1%	--	67.000 (N)
2020	--	1%	+1%	134.000 (N)

Voor 2020 is in de meerjarenramingen 2016-2019 het bedrag van 2019 overgenomen. Voor de komende meerjarenramingen 2017-2020 komt er 1% loonkostenstijging bij. Cumulatief stijgt in 2020 de loonkosten met 2% stijging ten opzichte van de Programmabegroting 2016.

3.2. Prijsstijging (lastenkant)

A. Algemene prijsstijging voor "materiële niet duurzame goederen en diensten": 1% in 2017;

In het CEP 2016 verwacht het CPB bij kerngegevens 'Prijs netto materiële overheidsconsumpties (imoc)' een stijging van 1,2% voor 2017. De cijfers uit het CEP worden doorgaans gebruikt voor de Meicirculaire. Voorgesteld wordt om 1% prijsstijging aan te houden voor 2017 en voor de jaren daaropvolgend jaren. Dit betekent geen wijziging ten opzichte van de Programmabegroting 2016

Voor de "materiële niet duurzame goederen en diensten" is in de Programmabegroting 2016 jaarschijf 2020 gelijk gesteld aan 2019.

Een stijging van 1% levert in **2020** een **nadeel** op van **€ 36.000**.

B. Indexering subsidies aan professionele instellingen: 1% in 2017

Hieronder valt subsidies aan de Welzijnssector en Maatschappelijke Dienstverlening, Openbare Bibliotheken en Kunsteducatie. In de Programmabegroting 2016 is hiervoor de indexering op 1% gezet. Voorgesteld wordt om index van 1% te handhaven.

Voor de "subsidies aan professionele instellingen" is in de Programmabegroting 2016 jaarschijf 2020 gelijk gesteld aan 2019.

Een stijging van 1% levert in **2020** een **nadeel** op van **€ 8.000**.

C. Algemene prijsstijging voor "overige kosten categorieën: 1% in 2017;

Voor de "overige kostencategorieën" is in de Programmabegroting 2016 een prijsindex gehanteerd van 1% per jaar. Ook hierbij wordt voorgesteld om 1% prijsstijging te blijven aanhouden voor 2017 en voor de jaren daaropvolgend jaren.

Bij deze berekening is zoveel mogelijk rekening gehouden met uitgaven die ook onder deze categorie vallen waaraan contracten en afspraken verbonden zijn, zoals uitgaven voor reinigings- en rioolrechten, Ook energielasten, belastingen en verzekeringen vallen hieronder.

Voor dit onderdeel is in de Programmabegroting 2016 jaarschijf 2020 gelijk gesteld aan 2019. Een stijging van 1% levert in **2020** een **nadeel** op van **€ 12.000**.

D. Indexering overige subsidies en bijdragen: 1% in 2017

De nota subsidiebeleid 2012 behandelt de subsidieverlening aan het lokale verenigingsleven. Ook hiervoor loopt in de Programmabegroting 2016 de index gelijk met de prijsstijging van "Overige kostencategorieën".

Voor dit onderdeel is in de Programmabegroting 2016 jaarschijf 2020 gelijk gesteld aan 2019. Een stijging van 1% levert in **2020** een **nadeel** op van **€ 11.000**.

E. Overige percentages (uitgaven)

In de Programmabegroting 2016 is uitgegaan van de volgende indexpercentages:

1. huurlasten nieuwbouwscholen	contractbasis	2,25 %
2. kapitaalrente bij investeringen		4 %
3. bespaarde rente op reserves en voorzieningen		4 %
4. kort geld: kasgeldleningen < 1 jaar		2 %
5. lang geld: looptijd leningen > 1 jaar		4 %

Voor de huurlasten nieuwbouwscholen is in de Programmabegroting 2016 jaarschijf 2020 gelijk gesteld aan 2019. Een stijging van 2,25% levert in **2020** een **nadeel** op van **€ 18.000**.

Rentewijzigingen vanwege aanpassing Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

In het kader van de Vernieuwing BBV 2017 is in april 2016 de "Notitie Rente 2017" verschenen van de Commissie BBV. Deze notitie heeft effect op de bovenvermelde onderdelen 2 t/m 5 waardoor deze percentages wellicht nog zullen wijzigen. De wijzigingen hebben met name effect op de grondexploitatie. De afgelopen jaren werd meer dan de marktrente toegerekend over activa en dus ook over het Onderhanden werk van de grondexploitatie. Hierdoor ontstond een voordeel op de gewone dienst (lees: hierdoor was sprake van een gunstige beïnvloeding van het begrotingsresultaat). Vanaf 2017 mag niet meer dan de gewogen gemiddelde rente van de lopende geldleningen over de activa worden toegerekend, met een marge van +/- 0,5%. Hierdoor vervalt de gunstige beïnvloeding van het begrotingsresultaat deels omdat minder rentekosten kunnen worden toegevoegd aan het Onderhanden werk van de grondexploitaties.

De precieze effecten hiervan worden pas duidelijk bij het opstellen van de meerjarenbegroting 2017 – 2020. Indien nodig onderzoeken we de eventueel aanwezige neutraliseringsmogelijkheden.

Financieel effect totaal uitgavencategorieën

Begrotingseffect prijsstijging (lastenkant)	Raming 2016	Raming 2017	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020
A. Materiële niet duurzame G+D	0	0	0	0	36.000
B. Professionele instellingen	0	0	0	0	8.000
C. Overige kostencategorieën	0	0	0	0	12.000
D. Overige subsidies en bijdragen	0	0	0	0	11.000
E. Afwijkende indexen	0	0	0	0	18.000
Stijging totaal lastenkant	0	0	0	0	85.000

3.3. Prijsstijging (batenkant)

F. Indexering inkomstenpercentages: 1% in 2017

In de Programmabegroting 2016 is hiervoor 1% stijging toegepast. Voorgesteld wordt om dit te handhaven en dus een index van 1% toe te passen en zodoende gelijke tred te houden met de lastenkant.

Het gaat hierbij om:

- inflatiecorrectie leges van bepaalde diensten (o.a. huwelijk) 1%
- inflatiecorrectie huren en pachten 1%
- inflatiecorrectie leges en tarieven 1%
- inflatiecorrectie OZB maximaal 1%
- overige belastingen met uitzondering van de rioolrechten 1%

Dit betekent financieel geen wijziging ten opzichte van de Programmabegroting 2016. In de Programmabegroting 2016 is jaarschijf 2020 gelijk gesteld aan 2019. Een stijging van 1% voor 2020 ten opzichte van 2019 levert voor **2020** een **voordeel** op van **€ 68.000**.

G. Overige percentages (huuropbrengsten nieuwbouwscholen)

Voor de huuropbrengsten nieuwbouwscholen is op contractbasis afgesproken op index van 2,25% toe te passen. In de Programmabegroting 2016 is jaarschijf 2020 gelijk gesteld aan 2019. Een stijging van 2,25% voor 2020 ten opzichte van 2019 levert voor **2020** een **voordeel** op van **€ 4.000**.

Financieel effect totaal inkomstencategorieën

Begrotingseffect prijsstijging (batenkant)	Raming 2016	Raming 2017	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020
F. Leges en overige inkomsten	0	0	0	0	-68.000
G. Afwijkende indexen	0	0	0	0	-4.000
Stijging totaal lastenkant	0	0	0	0	-72.000

3.4. Reinigingsheffingen en rioolrechten

I. Reinigingsheffingen:

Uitgangspunt is dat de kosten van afvalinzameling en -verwerking voor 100% worden doorberekend in de tarieven. In eerste instantie wordt 1% als stijging gehanteerd.

J. Rioolrechten:

In het najaar 2015 is een geactualiseerde Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (VGRP) gepresenteerd. Aan de hand daarvan zijn de tarieven voor de rioolrechten bepaald en verwerkt in de meerjarenbegroting.

3.5. Samenvatting financieel effect technische uitgangspunten

Omschrijving	Raming 2017	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020
Loonkostenstijging	65.000 (N)	66.000 (N)	67.000 (N)	134.000 (N)
Prijsstijging lastenkant	0 --	0 --	0 --	85.000 (N)
Prijsstijging batenkant	0 --	0 --	0 --	-72.000 (V)
Financieel effect	65.000 (N)	66.000 (N)	67.000 (N)	147.000 (N)

4. De projecten

Evenals vorig jaar worden de projecten afzonderlijk onder de aandacht gebracht. Het gaat om de volgende projecten:

- Centrumplan Leende
- Centrumvisie Heeze
- Bulders / Randweg
- Centrale As
- HSLnet

In deze Kadernota wordt van elk project aangegeven:

- Stand van zaken
- Doorkijk naar 2017
- Mogelijkheden tot versnellen van het project en de financiële gevolgen hiervan voor onze gemeente (verschillende scenario's, ook opbrengstmogelijkheden weergeven)
- Bij welk programma en thema dit project hoort

Centrumplan Leende

1. Stand van zaken

Eind 2015 is het ontwerpproces voor de nieuwe multifunctionele accommodatie in Leende opgepakt samen met de gebruikers. Het meest recente plan dateert van 25 april 2016. Dit plan wordt nu breed besproken met alle gebruikers én tegelijkertijd beoordeeld op gebied van constructie, akoestiek en installaties.

Tegelijkertijd met het ontwerpproces loopt de bestemmingsplanprocedure. Het voorontwerpbestemmingsplan heeft gedurende 6 weken ter inzage gelegen. De ingediende inspraakreacties worden in mei 2016 verwerkt.

2. Doorkijk naar 2017

Naar verwachting treedt het bestemmingsplan begin 2017 in werking. Vervolgens kunnen alle omgevingsvergunningen verleend worden.

In de planning die afgesproken werd met de woningcorporaties Wooninc., Wocom en Wonen Limburg is opgenomen dat er in 2017 gestart kan worden met de realisatie van de nieuwe mfa in Leende.

Uiteraard is dit afhankelijk van de bezwaren die ingediend worden tegen het bestemmingsplan én de omgevingsvergunningen.

3. Versnellingsmogelijkheden

De bestemmingsplanprocedure is gebonden aan wettelijke termijnen. Dit proces kan niet versneld worden. Het ontwerpproces loopt parallel aan de bestemmingsplanprocedure.

4. Programma/thema

Het project 'Centrumplan Leende' is ondergebracht bij het thema 'Meedoen' onder het onderwerp 'Dorpshuizen'.

-inbreng VVD: Het centrumplan Leende inrichten voor basisbelasting i.p.v. piekbelasting en meer inzetten op integratie school/dorpshuis.

Reactie college:

Ten tijde van het gemeenteraadsbesluit in juni 2015 was de grootte van de nieuwe mfa al gebaseerd op de basisbezetting. Dit betekent dat alle verenigingen/gebruikers van de huidige gymzaal en de huidige Meent hun activiteitschema hierop moeten aanpassen. De m² zijn niet gebaseerd op de piekbelasting.

Centrumvisie Heeze

1. Stand van zaken

In de 1^e helft van 2016 is in breed overleg met inwoners en belangengroeperingen de 'Centrumvisie Heeze 2025' opgesteld. Op 9 mei 2016 is deze visie behandeld in de gemeenteraad en is besloten om

de visie voor kennisgeving aan te nemen en het college opdracht te geven om een uitvoeringsprogramma voor de visie op te stellen

2. Doorkijk naar 2017

In de periode mei – september 2016 wordt het uitvoeringsprogramma opgesteld. Dit uitvoeringsprogramma zal gebruikt worden om voor 1 oktober 2016 een co-financieringsverzoek in te dienen bij het Regionaal Economisch Actie Programma (REAP) van de Metropoolregio Eindhoven.

3. Versnellingsmogelijkheden

Er kan voor gekozen worden om de behandeling bij het REAP niet af te wachten, maar de uitvoering direct ter hand te nemen. Er moet dan nog in beeld gebracht worden welke gevolgen dit heeft voor een eventuele toekenning.

4. Programma/thema

Door het project 'Centrumvisie Heeze' aan te haken bij het REAP is ervoor gekozen om het project onder te brengen bij het thema 'Economische zaken' van het programma 'Werken'.

Bulders / Randweg

1. Stand van zaken

Begin 2016 heeft het ontwerp bestemmingsplan ter inzage gelegen. Enkele reacties hebben geleid tot het uitvoeren van nader onderzoek. Zodra alle onderzoeken zijn uitgevoerd en verwerkt wordt het ontwerp bestemmingsplan ter inzage gelegd. Met de meeste grondeigenaren is tot overeenstemming gekomen over de aankoop van hun grond. Het doel om met de resterende eigenaren in 2016 tot overeenstemming te komen.

2. Doorkijk naar 2017

Naar verwachting wordt in september het ontwerpbestemmingsplan ter inzage gelegd. In de tussentijd wordt de verwerving van de benodigde gronden voortgezet. Begin 2017 kan het bestemmingsplan ter besluitvorming aan de gemeenteraad worden aangeboden.

3. Versnellingsmogelijkheden

Het bestemmingsplan is reeds aangemeld voor de Crisis- en herstelwet, wat enkele voordelen met zich meebrengt.

In de huidige grondexploitatie is opgenomen dat de randweg betaald moet worden uit de opbrengst van de kaververkoop. Hiervoor zal de DBW een garantie moeten afgeven dat het geld in fases terugbetaald wordt. Op deze manier wordt de randweg financieel gezien losgekoppeld van de woningbouw. Wel of niet voorfinancieren wordt in een later stadium bekeken en is afhankelijk van de beroepschriften in het kader van de planologische procedure.

4. Programma/thema

Programma 4 'Wonen', thema Volkshuisvesting voor de woningen van de Bulders en Verkeer van de randweg.

Centrale As

1. Stand van zaken

De gemeenteraad heeft een werkgroep Verkeer geformeerd. Het doel van de werkgroep is om onderdelen van de Centrale As op te pakken die relatief eenvoudig aan te leggen zijn, maar toch effect hebben voor het gehele tracé. Momenteel wordt het tracé gedeelte van De Poortmannen tot de Somerenseweg specifiek onderzocht.

In bestemmingsplan 'De Poortmannen' is een aansluiting op de Sterkselseweg opgenomen.

Momenteel worden de voorbereidingen getroffen voor de aanleg van dit weggedeelte.

Het onderzoek van de mogelijkheden van een nieuwe gelijkvloerse spoorwegovergang bevindt zich in een afrondende fase.

2. Doorkijk naar 2017

Haalbaarheidsonderzoek tracé Poortmannen – Somerenseweg eind 2016 gereed.

In 2016 dient er duidelijkheid te zijn over de vorm van de nieuwe spoorwegovergang bij De Poortmannen. Afhankelijk van de vorm dienen er mogelijk andere spoorwegovergangen te worden opgeheven.

3. Versnellingsmogelijkheden

- Gezocht moet worden naar cofinanciering/subsidies om de aanleg van de Centrale As mogelijk te maken;
- Een actieve lobby richting provincie vergroot de kans op cofinanciering en subsidie.

4. Programma/thema

Programma 4 'Wonen', thema Verkeer

HSL-net

1. Stand van zaken

Duidelijk is dat HSL-net financieel in zwaar weer is terecht gekomen. De kans dat er aanspraak wordt gemaakt op de bankgarantie zoals we die hebben afgegeven wordt steeds reëler.

2. Doorkijk naar 2017

Het college van B&W beraadt zich op dit moment op welke wijze de blootstelling aan risico's het beste vermeden kan worden, daarbij het maatschappelijk doel van HSLnet, elke inwoner van Heeze-Leende voorzien van een breedband-aansluiting, niet uit het oog verliezend. Het college heeft de keuze gemaakt voor een scenario als oplossingsrichting (scenario 7) waarbij, mits aan een aantal randvoorwaarden voldaan wordt, er een lening verstrekt wordt aan de Stichting HSLnet. De verwachting is dat in de 2^e helft van 2016 concrete voorstellen richting gemeenteraad gaan voor een oplossingsrichting.

3. Versnellingsmogelijkheden

Deze situatie is dermate urgent dat er geen sprake is van versnellingsmogelijkheden.

4. Programma/thema

Programma 7 Financiën

5. De programma's

Programma 1. Fundament

Algemene Omschrijving

Het programma Fundament omvat de thema's:

1. **Bestuur**
2. **Samenwerking**
3. Openbare orde en veiligheid
4. **Dienstverlening**
5. **Burgerzaken**
6. Burgerparticipatie
7. Dorpsraden

In deze kadernota worden alleen de thema's toegelicht waarin belangrijke ontwikkelingen te melden zijn. Deze thema's zijn in bovenstaand opsomming **vet** gedrukt.

Thema 1 Bestuur

A. Wat willen we bereiken?

De gemeenteraad en het college van burgmeester en wethouders zijn het gezicht van de gemeente. De afgelopen jaren is steeds duidelijker geworden dat bestuurders onder een vergrootglas liggen waar het gaat om integriteit en transparantie van besturen. Integriteit zien we als een vanzelfsprekendheid en in ons bestuurlijk handelen zijn we transparant. We zijn aanspreekbaar op de besluiten die we nemen en leggen rekenschap af over de uitvoering van het beleid.

Het is daarom van belang dat de raad in staat wordt gesteld zijn kaderstellende en controlerende rol goed uit te voeren. Dit betekent dat de raad hiertoe voldoende gefaciliteerd en ondersteund moet worden.

Onderaan dit programma zijn onder de kop Nieuw beleid twee nieuwe beleidszaken toegevoegd:

- Bestuursvleugel: investering meubilair en binnenafwerking
- Onderhoud binnenafwerking gemeentehuis (excl. Bestuursvleugel)
- Meubilair gemeentehuis, werf en Pompenmaker

Deze worden daar tevens nader toegelicht.

-inbreng PvOJ : Bezuiniging op de gemeentepagina in de Parel als bezuiniging inboeken in plaats het aan de digitale communicatie te besteden. (Monique)

Reactie college: Over het afschaffen van de gemeenterubriek in de Parel, en daarmee samenhangend, de alternatieven van informatievoorziening die wij (gaan) bieden hebben we met uw raad afspraken gemaakt. Deze afspraken zijn en worden in 2016 verder vormgegeven. Daarnaast stellen we in 2016 een nieuwe communicatievisie/ -strategie op, vooruitlopend op de overdracht van communicatie als bedrijfsvoeringsonderdeel naar de A2 samenwerking. Om de gelden die in het verleden bestemd waren voor de Parel nu al als bezuiniging op te voeren is naar ons idee, om bovenstaande redenen te vroeg.

Thema 2 Samenwerking

Wat willen we bereiken?

In het coalitieakkoord 'Koersvast in sterk veranderende tijden' is opgenomen dat samenwerking een krachtig antwoord is op complexe opgaven. Samenwerking is geen doel op zich, maar is gericht op het versterken van onze eigen (bestuurs-)kracht, met behoud van eigen identiteit en autonomie. Samenwerken versterkt het vermogen om de gestelde doelen te realiseren, vergroot de continuïteit, vermindert de kwetsbaarheid en draagt bij de lasten te verlagen.

Belangrijke Ontwikkelingen

A2 Samenwerking

Een aantal bedrijfsvoeringsonderdelen zal per 1 januari 2017 worden ondergebracht bij de A2 Samenwerking. Hierbij zal de uitvoering van de onderscheiden onderdelen inhoudelijk niet veranderen, maar wel de rol van de gemeente in haar als opdrachtgever richting de A2 Samenwerking veranderen. Dit zal een andere aansturing vragen en per 1 januari 2017 de status optimaal waarschijnlijk nog niet benaderen. Dergelijke verandertrajecten vragen een zekere mate van gewenning en kosten inwerktijd.

Bij de behandeling van de GR teksten in november 2015 (raadsvoorstel 'Wijzigen Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking A2-gemeenten) is een motie aangenomen, waarin de colleges worden opgeroepen om voor 1-1-2017 een door de drie gemeenten gedragen toekomstvisie over de samenwerking op middellange termijn op te stellen. Dat proces is in gang gezet en heeft geleid tot een zestal scenario's die in april 2016 met de gemeenteraden gedeeld zijn. Begin 2017 zal besluitvorming met betrekking tot dit 'wenkend perspectief' dan plaatsvinden.

Thema 4 Dienstverlening

Wat willen we bereiken?

Het verbeteren van de dienstverlening is in het coalitieprogramma 2014-2018 'Koersvast in sterk veranderende tijden' als een van de speerpunten aangegeven, waarbij inwoners en bedrijven centraal staan. Met het programma Focus willen we het volgende bereiken:

1. Het bieden van een betrouwbare en transparante dienstverlening aan burgers, bedrijven en instellingen waarbij we adequaat en snel kunnen reageren op klantvragen;
2. Continue kwaliteitsverbetering en kwaliteitsborging van onze klantprocessen;
3. Het resultaat is wat telt;
4. Samenwerking, zowel intern als extern en vanuit het principe 'samen met in plaats van vóór';
5. De ontwikkeling van onze organisatiecultuur waarmee we willen bereiken dat die zich kenmerkt door een dienstverlenende en professionele houding en gedrag. Burgers en bedrijven worden voortdurend goed, snel en gemakkelijk geholpen.

Onderaan dit programma is onder de kop Nieuw beleid een nieuwe beleidszaken toegevoegd:

- Jaarlijkse onderhoudskosten Midoffice m.i.v. 2019

Deze wordt daar tevens nader toegelicht.

Thema 5 Burgerzaken

Wat willen we bereiken?

De reguliere taken conform wet- en regelgeving correct uitvoeren. Daarnaast willen wij conform de landelijke agenda het komende jaar de kwaliteit van persoonsgegevens verhogen. Wij willen bereiken dat onze gegevens kwalitatief hoogwaardig en betrouwbaar zijn en voldoen aan de gestelde kwaliteitseisen van het ministerie.

Onderaan dit programma zijn onder de kop Nieuw beleid twee nieuwe beleidszaken toegevoegd:

- Legesopbrengsten reisdocumenten lagere baten
- Legesopbrengsten rijbewijzen: hogere lasten

Deze worden daar tevens nader toegelicht.

Beleidsindicatoren BBV programma 1

Naam Indicator	Eenheid
Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren
Harde kern jongeren	Aantal per 10.000 inwoners
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners

Bestuurlijke reacties raadsfracties

-inbreng PvOJ: Investerings in de bestuursvleugel terug brengen tot wat echt niet uitgesteld kan worden.

-inbreng LHL: De vernieuwing van de inventaris van de bestuursvleugel hoeft wat ons betreft nu nog niet te gebeuren. Jaarlijks een reservering doen voor vernieuwing over een aantal jaren is wel wenselijk, omdat dat niet gebeurd is.

Reactie college:

Een representatief, duurzaam ingericht gemeentehuis, met een functionaliteit, een kwaliteit en een uitstraling die passen bij de gemeente Heeze-Leende.

Van de meest representatieve gedeelten van het gemeentehuis zijn de hal en de raadszaal al gemoderniseerd. Het college opteert nu voor eenzelfde integrale aanpak van een ander veel bezocht en gebruikt gedeelte van het gemeentehuis, de bestuursvleugel. Het meubilair, dat deels dateert van voor de herindeling, wordt vervangen door modern meubilair, inclusief vernieuwen van zaken als vloerbedekking en schilderwerk en noodzakelijke randapparatuur.

Nieuw beleid (wettelijk / onvermijdbaar – wens) / Bezuinigingen programma 1

thema	Wat	o / wnb	2017	2018	2019	2020
1. Bestuur	Bestuursvleugel: investering meubilair en binnenafwerking € 149.500, afschrijving in 10 jaar	wnb	21.000	21.000	21.000	21.000
1. Bestuur	Onderhoud binnenafwerking gemeentehuis (excl. Bestuursvleugel)	wnb	30.000	35.000	40.000	46.767
1. Bestuur	Meubilair gemeentehuis, werf en Pompenmaker	wnb	15.000	20.000	25.000	28.625
4. Dienstverlening	Jaarlijkse onderhoudskosten Midoffice m.i.v. 2019	wnb	0	0	24.625	24.625
5. Burgerzaken	Legesopbrengsten reisdocumenten: lagere lasten	o	-3.000	-8.000	-55.000	-65.000
	Legesopbrengsten reisdocumenten lagere baten	o	8.000	15.000	90.000	95.000
5. Burgerzaken	Legesopbrengsten rijbewijzen: hogere lasten	o	2.000	1.200	3.000	-3.000
	Legesopbrengsten rijbewijzen: hogere baten	o	-36.000	-34.000	-36.000	-18.000

Bezuinigingsrichtingen	2017	2018	2019	2020
Investerings in bestuursvleugel minimaliseren	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.
Bezuiniging op de gemeentepagina in de Parel als bezuiniging inboeken	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.

Toelichting op nieuw beleid:

Bestuursvleugel

Meubilair en binnenafwerking van de bestuursvleugel hebben een update nodig. Vloerbedekking is meer dan 10 jaar oud en het bestuursmeubilair gemiddeld 15 jaar met uitlopers naar 20. Genoemd bedrag is opgebouwd voor een incidentele aanpak, planmatige vervanging is meegenomen in de andere wens nieuw beleid, onderhoud binnenafwerking gemeentehuis.

Onderhoud binnenafwerking gemeentehuis

In de huidige onderhoudsplannen is geen bedrag opgenomen voor de binnenafwerking van het gemeentehuis. In het gevraagde bedrag is vloerbedekking, wandafwerking, binnenschilderwerk en raambekleding opgenomen

Meubilair gemeentehuis, werf en Pompenmaker

Tot nu toe werd er jaarlijks circa € 18.000 begroot voor vervanging van meubilair. Hierbij werd nog geen rekening gehouden met bijvoorbeeld de meubels in de hal, de raadszaal, de kantine, de bestuursvleugel, vergaderruimtes, werf en Pompenmaker. Bij de berekening van het bedrag is rekening gehouden met het huidige kwaliteitsniveau en de afschrijvingstermijn van 10 jaar.

Jaarlijkse onderhoudskosten Midoffice m.i.v. 2019

Het aanbestedingstraject van de Midoffice oplossing in A2 verband is voorbereid en afgehandeld, met als resultaat een voorgenomen gunning eind 2015. De jaarlijkse kosten zullen vanaf 2019 € 24.625 bedragen. Deze kosten waren nog niet opgenomen in de meerjarige begroting.

Legesopbrengsten reisdocumenten

Als gevolg van de invoering van de tienjarige geldigheidsduur voor paspoorten en identiteitskaarten voor volwassenen per 9 maart 2014, neemt het aantal aanvragen van deze documenten vanaf 2019 gedurende vijf jaar fors af. Volwassenen die tussen 2014 en 2018 een paspoort of identiteitskaart hebben aangevraagd hoeven hun document immers pas vanaf 2024 te vervangen.

Legesopbrengsten rijbewijzen

Het aantal rijbewijzen dat vernieuwd moet worden zal vanaf oktober 2016 veel hoger zijn dan in de afgelopen jaren. Dit komt door de zogenaamde 'rijbewijscyclus'. Omdat vanaf 1 oktober 1986 de geldigheid van het rijbewijs van 5 jaar naar 10 jaar is gegaan, krijg je steeds te maken met twee verschillende periodes van 5 jaar. In de eerste periode van 5 jaar worden er minder rijbewijzen afgegeven en in de tweede periode van 5 jaar worden er veel meer rijbewijzen afgegeven. Deze tweede periode gaat vanaf 1 oktober 2016 weer in.

Toelichting op bezuinigingsrichtingen:

Investeringen in de bestuursvleugel terug brengen tot wat echt niet uitgesteld kan worden

Zie boven bij het onderdeel "Bestuurlijke reacties raadsfracties".

Bezuiniging op de gemeentepagina in de Parel als bezuiniging inboeken

Zie boven bij het onderdeel "Bestuurlijke reacties raadsfracties".

Programma 2. Opgroeien

Algemene omschrijving

Het programma Opgroeien omvat de thema's:

1. Jeugdbeleid
2. Centrum voor Jeugd en Gezin
3. Kinderopvang en Peuterwerk
4. Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE)
5. Onderwijs

Thema 1 Jeugdbeleid / Thema 2 Centrum voor Jeugd en Gezin

Jeugdwet

Op basis van de Jeugdwet is de gemeente zowel bestuurlijk als financieel verantwoordelijk voor

- het preventief jeugdbeleid (onder andere de jeugdgezondheidszorg etc)
- beleid en uitvoering inzake specialistische jeugdhulp (onder andere jeugd-GGZ, gesloten jeugdhulp, problematiek inzake jeugdigen met een verstandelijke beperking etc.)
- de kindbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering.

Wat willen we bereiken?

- Door het scheppen van voorwaarden voor persoonlijke groei en welbevinden willen we bereiken dat meer kinderen opgroeien in een kansrijk en veilig thuis tot zelfstandige burgers die actief deelnemen aan de samenleving en zowel sociaal als economisch zelfredzaam zijn.
- We willen de hulpverlening en ondersteuning voor jeugdigen en gezinnen verbeteren door deze toegankelijk en dicht bij de jeugdige te organiseren. Als steun vanuit de leefomgeving niet voldoende is, dan is professionele hulpverlening mogelijk. De hulp wordt in samenspraak met het gezin ingezet. We gaan hierbij altijd uit van de mogelijkheden die jeugdigen, ouders en hun leefomgeving zelf hebben.

Belangrijke ontwikkelingen

Beleidskader jeugdhulp in de A2-gemeenten 2015-2019

De Jeugdwet is sinds 1 januari 2015 nieuw voor de gemeente. Om invulling te geven aan deze verantwoordelijkheid heeft de gemeenteraad de Verordening Jeugdhulp 2015 e.v. en het Beleidskader jeugdhulp in de A2-gemeenten 2015 – 2019 'Naar een andere jeugdzorg' vastgesteld. Het beleidskader en de verordening geven richting aan hoe de gemeente de komende jaren vorm geeft aan preventie en zorg voor de jeugd en de te ondernemen acties hierin.

Samenwerking gemeenten

A2-niveau

Bestuurlijk is ervoor gekozen om de A2 samenwerking voor het sociale domein vooral te zien als netwerksamenwerking. De activiteiten, zoals opgenomen in het beleidsplan jeugdhulp, worden voor een deel gezamenlijk in A2 verband opgepakt.

Regionaal niveau

De regionale samenwerking richt zich op de inkoop van specialistische vormen van jeugdhulp. Veel specialistische vormen van jeugdhulp zijn in financieel en bestuurlijk opzicht niet afzonderlijk uit te voeren omdat ze voor een kleine, complexe doelgroep zijn. Het gaat hierbij om vormen zoals jeugdbescherming, jeugdreclassering, crisishulp en intramurale zorg. Daarnaast werken we op regionaal niveau samen voor het organiseren van één integrale crisisdienst, afspraken met de Raad van de Kinderbescherming en de organisatie van Veilig Thuis.

Transformatiefase 2016 - 2017

In het Beleidsplan Jeugdhulp staat onder implementatie- en veranderagenda beschreven wat er in de transformatiefase moet gebeuren.

2016 en 2017 staan in het teken van de transformatiefase: het samen met betrokken partijen ontwikkelen van nieuwe vormen van jeugdhulp en nieuwe werkwijzen om de eigen kracht van burgers

en het informele netwerk te versterken en de door het rijk opgelegde bezuinigingen daadwerkelijk te kunnen realiseren.

Doorontwikkeling CJG

Voor de uitvoering van en toegang tot de jeugdhulp ligt er een centrale rol bij het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG). Belangrijk is om te investeren in het CJG zodat er voor de CJG-medewerkers voldoende ruimte bestaat om casuïstiek op te pakken. Daarnaast moeten zij de komende jaren meer ruimte krijgen om, in overleg met zorgaanbieders, op cliëntniveau evaluatiemomenten in te plannen zodat zij geboden zorg door een zorgaanbieder op cliëntniveau kunnen monitoren op kwaliteit. Deze doorontwikkeling vraagt een goede samenwerking en afstemming met de zorgaanbieders.

Daarnaast zal op basis van het vastgestelde beleidskader in 2016 een evaluatie plaatsvinden op het functioneren van het CJG binnen de gedecentraliseerde jeugdhulp. Vragen die een rol spelen zijn: wordt er gewerkt volgens de doelstelling zoals opgenomen in meerjarig beleidskader. Is er aanleiding tot bijstelling van afspraken met de zorgpartners? Op basis van de evaluatie worden aanbevelingen opgesteld voor 2017.

Het CJG en Sociaal team werken indien nodig samen, maar deze samenwerking kan nog verder geïntensiveerd worden. Voor 2017 wordt nagedacht hoe deze samenwerking verder vorm moet krijgen.

Voorliggend veld versterken/inzetten op preventie

We willen het voorliggend veld (onderwijs, kinderopvang, (sport)verenigingen, etc) versterken, zodat de oplossing meer bij inwoners zelf, hun netwerk of het voorliggend veld komt te liggen. Deze verschuiving zorgt voor meer regie en zelfredzaamheid bij inwoners. En het betekent in veel gevallen ook dat kosten (op termijn) lager worden.

In 2016 wordt in A2-verband op 3D-niveau gestart met de voorbereidingen, in 2017 worden activiteiten zichtbaar en geborgd waarbij de informele zorg is versterkt en de kennis/vaardigheden van vrijwilligers zijn vergroot. De (open) inloop is versterkt, waardoor laagdrempelige voorzieningen toegankelijk zijn voor inwoners met diverse ondersteuningsvragen. Tevens is de samenwerking van Werk en Inkomen en de sociale teams zichtbaar door de gezamenlijke aanpak voor arbeidsmatige dagbesteding. Door collectieve voorzieningen/ voorliggend veld dusdanig te versterken wordt afschalen van (professionele) zorg mogelijk.

Door de transitie heeft de focus vooral gelegen op de continuïteit van een toegankelijke hulpverlening. In de transformatiefase willen we de aandacht meer gaan verleggen naar het versterken van het voorliggend veld en de inzet op preventie. Dit om problemen tijdens het opgroeien en opvoeden van jeugdigen te voorkomen en langdurige zorg te beperken. Dit doen we door vast te leggen welke prioriteit de preventiespeerpunten binnen de uitvoering van de Jeugdwet moeten gaan krijgen en hoe dit als regulier onderdeel van de werkzaamheden van de CJG medewerkers vertaald gaat worden.

Inkoop jeugdhulp

De jeugdhulp wordt in 2017 via inkooporganisatie Eindhoven ingekocht. In tegenstelling tot voorheen wordt de inkoop vanaf 2017 vanuit een gezamenlijke regionale visie (11 gemeenten) vormgegeven. De basis onder deze gezamenlijkheid is dat Eindhoven de inkoop organiseert, maar dat alle 10 deelnemende regiogemeenten kunnen meedoen, meedenken en meebeslissen. Om gezamenlijk de visie te duiden en concrete samenwerkingsafspraken te maken, vinden ter voorbereiding vanaf het tweede kwartaal van 2016 overleggen plaats op ambtelijk en bestuurlijk niveau.

Ook in 2017 wordt gewerkt met een zogenaamde transformatie-agenda, waarbij de volgende onderwerpen aanbod komen: samenwerking CJG en zorgaanbieder, toegang, kwaliteit, vervoer, communicatie, maatwerkarrangementen en innovatie. Belangrijk is om in 2017 de 'nieuwe' manier van werken met resultaat financiering te borgen, zowel de gemeente, de cliënt als de aanbieder zijn voortdurend in ontwikkeling om de werkwijze van resultaat financiering efficiënt en innovatief in te zetten.

Organiseren van bovenlokale voorzieningen

Crisisdienst: het streven is het oprichten van een integrale crisisdienst voor zowel jeugd als volwassenen. Hiervoor worden in 2016 de knelpunten van het huidige oefenlaboratorium 18 – 23 jarigen in kaart gebracht. Tevens wordt in 2016 een onderzoek uitgevoerd of een verbreding van de crisisdienst tot 100 jaar tot de mogelijkheden behoort.

Herijking van de visie op jeugdbescherming en jeugdreclassering, waar willen we innovatie of een getransformeerde aanpak terugzien in de dienstverlening van de gecertificeerde instellingen.

Hebben alle 21 gemeenten dezelfde behoeften als het gaat om de inzet van jeugdbescherming en jeugdreclassering? Is bijvoorbeeld een cafetariamodel voor 2017 een optie om tegemoet te komen aan het verschil in behoefte onder de 21 gemeenten. Daarnaast onderzoeken voor 2017 hoe de jeugdbeschermingstafel functioneert. Hoeveel casussen worden besproken, met welk resultaat.

Thema 3. Kinderopvang en peuterwerk

Wat willen we bereiken?

Door het faciliteren van peuterwerk willen we de ontwikkeling van kinderen in de leeftijd van 2,5 tot 4 jaar bevorderen. Door de inzet van professioneel peuterwerk wordt de ontwikkeling van kinderen gestimuleerd door het ontmoeten van en samen spelen met andere kinderen, het vroegtijdig signaleren van ontwikkelingsproblemen en door ondersteuning te bieden wanneer dit zich voordoet.

Belangrijke ontwikkelingen

Het Rijk en VNG hebben besloten voor alle peuters twee dagdelen kinderopvang mogelijk te maken, dus ook voor peuters van ouders die geen kinderopvangtoeslag ontvangen. Het Rijk stelt hiertoe vanaf 2016 € 10.000.000 extra beschikbaar in het gemeentefonds, jaarlijks oplopend naar structureel € 60.000.000 in 2021.

Thema 4. Voor- en vroegschoolse educatie (VVE)

Wat willen we bereiken?

Het stimuleren van de ontwikkeling van kinderen met een (taal-spraak)achterstand in de leeftijd van 2 tot 6 jaar zodat alle kinderen in Heeze-Leende zich optimaal kunnen ontwikkelen. De nadruk ligt op taalontwikkeling, maar daarnaast ook op rekenen, motoriek en de sociaal-emotionele ontwikkeling.

Belangrijke ontwikkelingen

De kosten van VVE zijn gestegen en ook het aantal VVE kinderen blijft licht stijgen, mede omdat het aantal kinderen van statushouders toeneemt. Alle gemeenten worden in 2017 met 2,8% gekort op de onderwijsachterstandsmiddelen. Hierdoor kan worden voorzien dat in Heeze-Leende structureel € 32.000 extra moet worden ingezet om te kunnen garanderen dat voor alle geïndiceerde kinderen een VVE- programma kan worden aangeboden.

Onderaan dit programma zijn onder de kop Nieuw beleid twee nieuwe beleidszaken toegevoegd:

- Vroeg en voorschoolse educatie
- Opvang statushouders

Deze worden daar tevens nader toegelicht.

Thema 5. Onderwijs

Wat willen we bereiken?

We willen bereiken dat in het kader van de Wet Passend onderwijs alle leerlingen – ook de leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben – een zo passend mogelijke plek in het onderwijs krijgen, zo dicht mogelijk bij huis. De gemeente speelt bij (passend) onderwijs een rol ten aanzien van voor het onderwijs flankerende wetgeving en taken: onderwijshuisvesting, leerlingenvervoer, leerplicht, voortijdig schoolverlaters, doorgaande leerlijn en de aansluiting op (jeugd)zorg. De gemeente ziet erop toe dat de aansluiting van voorschools naar primair en van primair naar voortgezet en vervolgens van voortgezet naar beroepsopleiding zo goed mogelijk wordt geregeld.

Onderwijs/VVE Statushouders

Zie toelichting bij Programma 3 Meedoen.

Beleidsindicatoren BBV programma 2

Naam Indicator	Eenheid
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar
Achterstandsleerlingen	% 4 t/m 12 jarigen
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs

Nieuw beleid (wettelijk / onvermijdbaar – wens) / Bezuinigingen programma 2

thema	Wat	o / wnb	2017	2018	2019	2020
4. Onderwijs	Voor- en vroegschoolse educatie	o	32.000	32.000	32.000	32.000
4. Onderwijs	Opvang statushouders: onderwijsvoorzieningen en vervoer	o	pm	pm	pm	pm

Toelichting op nieuw beleid:

Voor- en vroegschoolse educatie

Vanwege het toenemend aantal statushouders zal de vraag naar VVE (Voor- en vroegschoolse educatie) de komende jaren toenemen. Statushouders in de leeftijd van 2-4 jaar vallen automatisch onder de VVE doelgroep. Alle gemeenten worden in 2017 gekort op de onderwijsachterstandsmiddelen. Hierdoor kan worden voorzien dat in Heeze-Leende structureel extra moet worden ingezet om te kunnen garanderen dat voor alle geïndiceerde kinderen een VVE-programma kan worden aangeboden.

In de loop van 2016 wordt er vanuit het ministerie meer duidelijkheid gegeven over de wijzigingen in de regelingen rondom Onderwijs Achterstanden Beleid (OAB) en de daarmee gepaard gaande financiële veranderingen. De gemeente Heeze-Leende ontvangt momenteel ruim € 19.000 OAB budget per jaar. De afgelopen jaren bleek dit budget niet voldoende te zijn om de benodigde VVE-plekken te bekostigen. Door overschotten uit de jaren 2011-2013 konden de tekorten van 2014 en 2015 worden opgevangen. Er resteert in 2016 nog een klein bedrag, maar om de begroting sluitend te maken is er extra budget nodig. Hiervoor zijn extra middelen (€ 8.500) aangevraagd. Deze zijn verwerkt in de 1^e bestuursrapportage 2016.

Volgens de laatste berichten zal het OAB budget in 2017 niet stijgen ten opzichte van de jaren ervoor. Dit betekent dat we wederom extra budget moeten inzetten. Uitgaande van een gelijkblijvende OAB-uitkering en een licht stijgende vraag (zie ook motivatie hieronder) is de verwachte jaarlijkse kostenpost minimaal € 32.000.

Vanwege het toenemend aantal statushouders in onze gemeente zal de vraag naar VVE de komende jaren toenemen. Immers, de statushouders in de leeftijd van 2-4 jaar vallen automatisch onder de VVE doelgroep en krijgen een VVE-indicatie.

Opvang statushouders: onderwijsvoorzieningen en vervoer

De toename van het aantal te statushouders omvat verschillende onderdelen o.a. huisvesting, opvang, maatschappelijke begeleiding, onderwijs, eventuele vervoersvoorzieningen en werk. Voor een aantal onderdelen stelt het Rijk middelen beschikbaar. Het realiseren van de taakstelling vraagt echter zoals eerder aangegeven om creatieve oplossingen in het huisvesten. Oplossingen waarbij extra financiële middelen nodig zijn. Op dit moment kan niet concreet worden aangegeven, wat de extra financiële consequenties zijn.

Vanwege het toenemend aantal statushouders in onze gemeente zal de vraag naar onderwijsvoorzieningen voor de kinderen de komende jaren toenemen.

De statushouders in de basisschoolleeftijd worden nu vervoerd naar de neveninstroom op de Wereldwijzer in Eindhoven. De gemeente betaalt de schoolinschrijving (€ 750 per kind) en de vervoerskosten. Omdat het altijd om kleine aantallen ging waren de kosten nog te overzien (< € 3000 per jaar op de post Opvang neveninstromers). De afgelopen weken is het aantal flink gestegen, momenteel gaan er 11 leerlingen uit Heeze-Leende naar de Wereldwijzer. Buiten de hoge kosten en verhoogde taakstelling in 2016, voorzie ik een opnamestop op de Wereldwijzer op korte termijn. Dit betekent dat we met lokale scholen in gesprek over de opvang van deze kinderen. Dit heeft enerzijds financieel positieve gevolgen voor het leerlingenvervoer en kosten voor neveninstroom. Anderzijds kan dit op gebied van huisvesting en ondersteuning extra kosten betekenen. De omvang hiervan is (nog) niet aan te geven.

12-18 jaar: voortgezet onderwijs. Door het ontbreken van VO in Heeze-Leende zullen de directe financiële gevolgen niet zo groot zijn. Momenteel lopen er gesprekken met reguliere VO-scholen in de regio over de opvang van deze leerlingen. Dit kan gevolgen hebben voor het leerlingenvervoer.

18+: volwasseneneducatie (regionale WEB middelen). In eerste instantie drukt het aantal vluchtelingen met name op het inburgeringsbudget. De toestroom van vluchtelingen kan op de lange termijn financiële gevolgen hebben voor het WEB-budget.

Programma 3. Meedoen

Algemene Omschrijving

Het programma Meedoen omvat de thema's:

1. **Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)**
2. Senioren en ouderenbeleid
3. **Volksgezondheid**
4. **Bibliotheekwerk**
5. Cultuur
6. Muziekonderwijs
7. **Combinatiefuncties: sport en cultuur**
8. Subsidiebeleid
9. **Dorpshuizen**
10. **Sport**
11. Accommodatiebeleid

Thema 1. Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

Wat willen we bereiken?

Met de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) willen we het volgende bereiken:

1. Dat inwoners van Heeze-Leende zich prettig en veilig voelen in hun eigen woonomgeving, dat ze elkaar kennen, betrokken zijn bij elkaar en zich verantwoordelijk voelen voor elkaar en voor de buurt. We willen dat mantelzorgers en vrijwilligers(organisaties) worden ondersteund en gewaardeerd en dat huiselijk geweld wordt voorkomen en bestreden.
2. Dat kwetsbare burgers kunnen participeren in de samenleving en we willen overlast voorkomen. Voor deze doelgroepen is preventie van belang: als lichtere vormen van hulp/ondersteuning mogelijk zijn, dan zijn zwaardere en vaak duurdere vormen van zorg niet of pas later nodig. Het is voor deze doelgroep belangrijk om tijdig te signaleren.
3. Dat mensen met een beperking kunnen (blijven) participeren in de samenleving en zelfstandig kunnen (blijven) wonen en functioneren in de eigen leefomgeving door het inzetten van eigen kracht, sociaal netwerk, algemene en voorliggende voorzieningen en individuele/maatwerk voorzieningen.

Belangrijke ontwikkelingen

De Wmo 2015 betekende voor de gemeente nieuwe taken en nieuwe doelgroepen.

De totale begroting voor de Wmo is bijna een verdubbeling van het Wmo-budget 2014.

A2 samenwerking

Bestuurlijk is ervoor gekozen om de A2 samenwerking voor het sociale domein vooral te zien als netwerksamenwerking. De activiteiten, zoals opgenomen in het beleidsplan Wmo, worden voor een deel gezamenlijk in A2 verband opgepakt.

In het Beleidsplan Wmo 2015 – 2018 staat onder Uitvoeringsplan beschreven wat er in de transformatiefase moet gebeuren.

In 2017 richten we ons op een verdere integratie met de jeugdwet en de participatiewet.

Zorginkoop

In A2 verband is samen met een selectie van een aantal zorgaanbieders, een traject ingegaan van bestuurlijk aanbesteden. De inkoop van begeleiding, dagbesteding en kortdurend verblijf is resultaat gericht. Voorheen werden zorgaanbieders per uur betaald, nu moeten aanbieders een vooraf bepaald resultaat behalen. Op basis van het keukentafelgesprek stelt het sociaal team een resultaat en begeleidingsvorm (met budget) vast. De aanbieders krijgen hierdoor de ruimte om op maat een trajectplan voor de cliënt te maken en worden geprikkeld om innovatief om te gaan met de te besteden middelen.

Ook in 2017 wordt gewerkt met een zogenaamde ontwikkelagenda, waarbij de volgende onderwerpen aanbod komen: prijsstelling, toegang, kwaliteit, vervoer, communicatie, monitoring en verantwoording,

social return en innovatie. Belangrijk is om in 2017 de 'nieuwe' manier van werken met resultaat financiering te borgen.

Vanuit de inkoop wordt ook het thema ondersteunen van de mantelzorg opgepakt, samen met de zorgaanbieders worden nieuwe alternatieve vormen van kortdurend verblijf ontwikkeld. Naast deze ontwikkeling is ook de bekendheid van deze vormen van respijtzorg/kortdurend verblijf noodzakelijk.

Mantelzorg

Ook in 2017 zal worden geïnvesteerd in ondersteuningsactiviteiten voor mantelzorgers, zoals cursussen, advies-en informatie en lotgenotencontact en waardering van mantelzorgers. Samen met het steunpunt mantelzorg van Cordaad en het Platform mantelzorg Heeze-Leende willen we nog meer aandacht geven aan de belangrijke rol die de mantelzorg vervuld.

Voorliggend veld versterken/innovatie

De A2 gemeenten hebben de missie om de voorliggende voorzieningen krachtiger, meer toegankelijk en beter passend voor (kwetsbare) inwoners te maken. De gemeenten willen het voorliggend veld versterken, zodat de oplossing meer bij inwoners zelf, hun netwerk of het voorliggend veld komt te liggen. Deze verschuiving zorgt voor meer regie en zelfredzaamheid bij inwoners. En het betekent in veel gevallen ook dat kosten (op termijn) lager worden.

Doorontwikkeling Sociaal team

Belangrijk is om te investeren in innovatieve en op preventie gerichte activiteiten binnen het sociaal domein. Een versterking van het sociaal team zowel kwalitatief en kwantitatief is zinvol om:

1. nieuwe verbindingen te maken met het voorliggende veld en 2^e lijn;
2. dichterbij de cliënt te organiseren, door meer ruimte voor contact met de cliënten en frequente fysieke evaluatie momenten te organiseren.

Doordat leden van het sociaal team zich niet langer beperkt voelen in het aantal gesprekken dat ze met inwoners voeren kunnen zij investeren in het opbouwen van een sociaal netwerk rond de inwoner en nazorg borgen.

Integreren lokaal gezondheidsbeleid in Wmo-beleid

De 4-jarige Nota Lokaal Gezondheidsbeleid (lgb) heeft een looptijd tot 2017. Vanaf 2017 integreren we het lgb in het Wmo-beleid en de stuurgroep lgb omvormen tot een klankbordgroep Wmo.

Stimuleren/faciliteren burgerinitiatieven

Lokale initiatieven van burgers worden gestimuleerd, en waar nodig inhoudelijk en/of financieel ondersteund. We voeren overleg met de dorpsraden en de werkgroepen wonen, welzijn en zorg van Sterksel en Leenderstrijp en de Zorgcoöperatie Leende.

Domotica en e-zorg

In het collegeprogramma wordt dit thema genoemd. De gemeente zal hierin niet zelf het initiatief nemen, maar aansluiten bij initiatieven van zorgaanbieders en burgerinitiatieven. Het is van belang dat er voor dergelijke initiatieven voldoende draagvlak bestaat. De gemeente kan een initiërende en eventueel faciliterende rol spelen, bijvoorbeeld via subsidies.

Ontwikkeling toename statushouders

Het aantal te huisvesten statushouders neemt landelijk en dus ook voor Heeze-Leende flink toe vanwege de grote vluchtelingenstroom als gevolg van verschillende brandhaarden in de wereld. We merken dat, naast een toename in aantallen, de samenstelling van de groep ook verandert. Daar waar eerst gezinnen in woningen gehuisvest werden, hebben we nu vooral te maken met alleenstaanden. Eind 2015 sloot de VNG een bestuursakkoord over o.a de huisvesting van statushouders. Dit omvat verschillende onderdelen zoals huisvesting, opvang, maatschappelijke begeleiding en een aantal nieuwe verplichte onderdelen zoals het ondertekenen van de participatieverklaring. Gepleit wordt voor het gelijktijdig werken aan huisvesting, taalverwerving, opleiding en werk. Dit principe is leidend in de inzet en plannen van de gemeente en A2 samenwerking.

Inburgering en maatschappelijke begeleiding statushouders

Het participatieverklaringstraject geven we vorm met vrijwilligers en rolmodellen van mensen die reeds succesvol zijn geïntegreerd. Het Taalcafe zorgt voor een laagdrempelige manier voor het oefenen en beheersen van de Nederlandse taal en het opdoen van contacten in een vroeg stadium. Alle statushouders krijgen 1,5 jaar maatschappelijke begeleiding van vrijwilligers van Cordaad. Zij ondersteunen de statushouders bij het leren zo zelfstandig mogelijk te wonen in Nederland. Daarnaast begeleiden de vrijwilligers bij praktische zaken op het gebied van wonen, welzijn, werk, gezondheid, studie en opvoeding, juridisch advies m.b.t. verblijfsvergunningen, status, etc. De vrijwilligers zijn ook degenen, die als eerste signalen kunnen opvangen over o.a. gezondheidsklachten. Een verbinding met het sociaal team/signaleringsoverleg en CJG is van belang. Als er meer begeleiding/zorg nodig is, kan dit in deze teams besproken worden en kan er meer hulp ingezet worden.

Opleiding/werk statushouders

We kijken met statushouders welke mogelijkheden er zijn op het gebied van studeren en werk. Hierbij wordt maatwerk geleverd. Tijdens werktrajecten wordt er naast werkervaring ook ingezet op taalverwerving. We bieden statushouders de mogelijkheid om te studeren met behoud van uitkering. Als werk nog geen optie is, kunnen statushouders als vrijwilliger aan de slag.

Huisvesting statushouders

De druk van asielzoekers op Nederland is hoog en neemt toe. Na de asielprocedure krijgen mensen een verblijfsstatus. Ook onze gemeente moet zijn aandeel leveren in de steeds stijgende taakstelling voor de huisvesting van statushouders. Van statushouders wordt inmiddels een participatieverklaring verwacht. Gemeenten moeten dit organiseren en faciliteren. Wij geven hieraan invulling in nauw overleg met Cranendonck en Valkenswaard. Voor deze groeiende gemeentelijke inzet stelt het Rijk aanvullende middelen beschikbaar. Wij zetten erop in om de groeiende taakstelling huisvesting en de participatieverklaring hieruit te bekostigen.

Het huisvesten van een steeds grotere groep statushouders vraagt om creatieve oplossingen. De gemeente Heeze-Leende heeft procentueel weinig sociale huurwoningen. Om te voorkomen dat de huisvesting van vergunninghouders tot gevolg heeft dat voor andere mensen de kansen op een huurwoning kleiner worden, onderzoekt de gemeente samen met de woCom of er andere mogelijkheden voor huisvesting van statushouders zijn dan de reguliere sociale huurwoningen. Daarbij hanteert de gemeente de volgende denkrichtingen:

- De gemeente is geen projectontwikkelaar en/of woningcorporatie. In principe zal de gemeente dan ook zelf geen panden aankopen
- De gemeente probeert mensen met een verblijfsvergunning zo veel mogelijk verspreid over de kernen te huisvesten
- De gemeente probeert zo veel mogelijk kleine locaties voor huisvesting te realiseren
- In eerste instantie gaat de gemeente uit van panden die al een woonbestemming hebben. Dit vanwege de urgentie waarmee de gemeente aan haar taakstelling moet voldoen.

De toename van het aantal te statushouders omvat verschillende onderdelen o.a. huisvesting, opvang, maatschappelijke begeleiding onderwijs, eventuele vervoersvoorzieningen en werk. Voor een aantal onderdelen stelt het Rijk middelen beschikbaar. Het realiseren van de taakstelling vraagt echter zoals eerder aangegeven om creatieve oplossingen in het huisvesten. Oplossingen waarbij extra financiële middelen nodig zijn. Op dit moment kan niet concreet worden aangegeven, wat de extra financiële consequenties zijn.

Onderwijs/VVE Statushouders

Vanwege het toenemend aantal statushouders zal de vraag naar VVE (Voor- en vroegschoolse educatie) de komende jaren toenemen. Statushouders in de leeftijd van 2-4 jaar vallen automatisch onder de VVE doelgroep. Alle gemeenten worden in 2017 gekort op de onderwijsachterstandsmiddelen. Hierdoor kan worden voorzien dat in Heeze-Leende structureel extra moet worden ingezet om te kunnen garanderen dat voor alle geïndiceerde kinderen een VVE- programma kan worden aangeboden.

Thema 4. Bibliotheek

Wat willen we bereiken?

Het omvormen van de bibliotheek tot een cultuurcentrum waar ruimte is voor alle pijlers uit de bibliotheekwet en de huidige bibliotheekruimte in 't Perron behouden blijft.

Belangrijke ontwikkelingen

Vanaf januari 2016 wordt gewerkt aan het project 'visieontwikkeling het bibliotheekwerk Heeze-Leende'. Sinds die tijd is er veel werk verzet. Zo is er met vele partijen gesproken, zijn werkbezoeken gebracht en is het symposium 'de toekomst van de dorpsbibliotheek' bijgewoond. Uit alle verzamelde informatie is een visie op het bibliotheekwerk vormgegeven. Deze visie is in de 2^e helft van 2016 aan de gemeenteraad aangeboden. In 2017 wordt deze visie geïmplementeerd.

Thema 3. Volksgezondheid

Wat willen we bereiken?

Een goede gezondheid en/of gezondheidsbeleving draagt bij aan maatschappelijk welzijn, veiligheid en participatie. We willen bereiken dat burgers het vermogen hebben om zich, ook vanuit een kwetsbare gezondheidspositie, aan te passen en de eigen regie kunnen (blijven) voeren. Hierdoor kunnen mensen, ondanks een ziekte of beperking, toch gezond zijn.

Belangrijke ontwikkelingen

Omdat er veel raakvlakken zijn tussen het lokaal gezondheidsbeleid en het Wmo-beleid willen we in 2017 het lokaal gezondheidsbeleid integreren in het Wmo-beleid.

Er wordt geen nieuw 4-jarig beleidsplan lokaal gezondheidsbeleid gemaakt maar gezondheid/preventie zoals beschreven onder A wordt opgenomen in het Wmo beleidsplan.

Als input voor nieuw beleid maken we gebruik van de in 2016 door de GGD ontwikkelde Volksgezondheid Toekomstverkenning Heeze-Leende die goed aansluit op Wmo-thema's zoals participatie, bewegen, leefomgeving/sociale samenhang en veiligheid. Waar raakvlakken liggen met andere beleidsvelden zoals jeugd, onderwijs en milieu zal gezondheid/preventie een plaats krijgen in betreffende beleidsplannen.

Thema 7. Combinatiefuncties sport en cultuur

Wat willen we bereiken?

Een samenhangend aanbod van onderwijs, sport en cultuur biedt kinderen een rijke leeromgeving waarin kinderen de kans krijgen om hun talenten te ontplooien, sociale vaardigheden op te doen en plezier te hebben. Hiervoor zijn laagdrempelige activiteiten noodzakelijk. Dit zijn niet alleen activiteiten onder schooltijd, maar ook activiteiten bij de sportvereniging en de culturele instelling of in de wijken in samenwerking met deze partners.

Belangrijke ontwikkelingen

Het organiseren van deelname en cofinanciering van lokale organisaties en verenigingen (denk aan kinderopvang, sportverenigingen en seniorenverenigingen) aan de Brede Impulsregeling om zo de inbedding van sport- en cultuur (educatie) binnen de gemeente verder uit te breiden.

Thema 9. Dorpshuizen

Wat willen we bereiken?

Het doel is goed bezette, zoveel mogelijk zelfvoorzienende en financieel zelfstandige, dorps huizen met een hoog sociaal rendement.

Onderaan dit programma is onder de kop Nieuw beleid een nieuwe beleidszaken toegevoegd:

- Dorpshuis 't Perron

Deze wordt daar tevens nader toegelicht.

Thema 10. Sport

Wat willen we bereiken?

In de sportvisie van Heeze-leende is opgenomen “In de gemeente Heeze-Leende is sport, naast vrijetijdsbesteding, ook een belangrijk instrument om maatschappelijke doelstellingen te realiseren. Niet alleen gezondheidsbevordering, maar ook burgerparticipatie en de leefbaarheid worden hierdoor gestimuleerd.”

Onderaan dit programma is onder de kop Nieuw beleid een nieuwe beleidszaken toegevoegd:

- Onderzoek privatisering sportvoorzieningen

Deze wordt daar tevens nader toegelicht.

Thema 11. Accommodatiebeleid

Wat willen we bereiken?

Het opstellen van een visie gemeentelijk vastgoed op de fysieke maatschappelijke voorzieningen van de gemeente.

Belangrijke Ontwikkelingen

In 2016 en 2017 wordt een visie gemeentelijk vastgoed opgesteld waarbij in beeld gebracht wordt in hoeverre de fysieke maatschappelijke voorzieningen van de gemeente zich verhouden tot de gemeentelijke beleidsvisies en –uitgangspunten. Vervolgens worden op basis van deze analyse aanbevelingen gedaan. In 2017 beginnen we met het implementeren van deze aanbevelingen.

Beleidsindicatoren BBV programma 3

Naam Indicator	Eenheid
Clënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners
Niet sporters % RIVM	%

Bestuurlijke reacties raadsfracties

-inbreng VVD: Subsidies voor verenigingen alleen nog via accommodatiebeleid (en eventueel een calamiteitenregeling) – dus stoppen met het overige subsidiebeleid (ik zou wel willen nadenken over de inrichting van een evenementenfonds waarmee risico's van evenementen “verzekerd” zouden kunnen worden om meer evenementen te stimuleren – eerst bespreken met winkeliers/recreatief Heeze-Leende).

Reactie college:

Het huidige subsidiebeleid is eind 2014 geëvalueerd. Uit de reacties kan worden geconcludeerd dat de organisaties tevreden zijn met het subsidiebeleid en het zo willen houden. 78% vindt dat het subsidiebeleid is vereenvoudigd, 72% vindt dat de administratieve lasten zijn verminderd en 69% vindt dat de transparantie is vergroot. Van de evaluatie is verslag gedaan in de Nota Evaluatie van het subsidiebeleid. Naar aanleiding van de evaluatie heeft het college van burgemeester en wethouders besloten tot enkele wijzigingen in het subsidiebeleid. Deze wijzigingen staan vermeld op de laatste pagina van de nota. Wij zien voornamelijk geen reden om het subsidiebeleid nu drastisch te wijzigen.

Wat betreft het koppelen van subsidies aan accommodatiebeleid: een groot aantal subsidies aan verenigingen en burgerinitiatieven staat los van een (gemeentelijke) accommodatie. Denk aan de Balki Run, de EHBO-verenigingen, Hulpdienst Sint Maarten en Buurtbus. Met een koppeling van subsidies aan het accommodatiebeleid zouden een groot aantal verenigingen geen subsidie meer ontvangen.

-inbreng PvOJ: De PvOJ maakt zich zorgen over de slechte staat van onderhoud van kapitaalgoederen (wegen en sportaccommodaties).” Wij verwachten dat dit achterstallig onderhoud tot kapitaalvernietiging zal leiden.” Daar wil de PvOJ daarom graag meer geld voor uittrekken.

Reactie college: het college onderschrijft dit voor wat betreft onderhoud wegen en zet ook in op verhoging van de onderhoudsbudgetten voor wegen. De raad heeft voorgaande jaren budgetten beschikbaar gesteld voor programmatisch onderhoud van gebouwen.

-inbreng VVD: Financiële prestatieafspraken met “sociale” instellingen daar waar dit nog niet gebeurt is beperken tot de maximale vergoeding van het Rijk.

Reactie college:

Er is geen sprake van een geormerkte vergoeding van het Rijk voor ‘sociale’ instellingen. Het is aan de gemeente zelf om te bepalen welk deel van het budget (algemene middelen/Wmo/ Jeugdwet etc.) naar de instellingen gaat.

Het is wel van belang dat we bij een uitbreiding van subsidie aan ‘sociale’ instellingen (als gevolg van de ontwikkelingen in het Sociaal Domein) binnen de beschikbare budgetten voor het Sociaal Domein blijven. Maar binnen deze budgetten is de gemeente vrij om eigen keuzen te maken zoals meer budget voor preventie, om te voorkomen dat er dure maatwerkvoorzieningen nodig zijn.

Nieuw beleid (wettelijk / onvermijdbaar – wens) / Bezuinigingen programma 3

Thema	Wat	o / wnb	2017	2018	2019	2020
9. Dorpshuizen	Dorpshuis 't Perron	wnb	74.500	74.500	74.500	74.500
10. Sport	Onderzoek privatisering sportvoorzieningen	wnb	7.500	7.500	0	0

Bezuinigingsrichtingen	2017	2018	2019	2020
Subsidies via accommodatiebeleid	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.
Centrumplan Leende o.b.v. basisbelasting	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.
Prestatie afspraken “sociale” instellingen	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.

Toelichting op nieuw beleid:

Dorpshuis 't Perron

2016 is het laatste jaar dat 't Perron een exploitatiebijdrage van € 108.000 ontvangt van de gemeente. Het blijkt dat het onder de huidige omstandigheden niet mogelijk is om zonder subsidie te draaien, iets dat ook bij de Meent en Valentijn zo is. Inmiddels loopt de exploitatie een stuk beter en is ruim € 40.000 minder bijdrage nodig om rond te komen.

Onderzoek privatisering sportvoorzieningen

Medio 2019 lopen de overeenkomsten met de buitensportverenigingen (m.u.v. HC Heeze en TV de heerlijkheid) af. In die overeenkomsten is geregeld dat de verenigingen de velden in gebruik krijgen en welke MOP-bijdrage daar tegenover staat. Het in gebruik geven van de velden is het uitvloeisel van het eerste privatiseringstraject dat tussen 2007 en 2009 is uitgevoerd.

In overleg met de sportraad en de portefeuillehouder sport is afgesproken dat de gemeente op tijd start met een onderzoek als vervolg op het eerste privatiseringstraject

In grote lijnen bevat het project:

- Plan van aanpak
- Evaluatie van de huidige gang van zaken
- Inventarisatie van aanwezige en benodigde capaciteit en kwaliteit
- Gesprekstraject met verenigingen
- Toekomstvisie
- Aanbevelingen

Omdat het onderzoek voor een groot deel afhankelijk is van verenigingen die draaien op inzet van vrijwilligers, willen we medio 2017 beginnen met het onderzoek. Zo vermijden we dat de besturen onder grote tijdsdruk moeten opereren.

De gevraagde bijdrage is het budget voor het gehele project met als zeer globale planning:

- Medio 2017 plan van aanpak, evaluatiefase en inventarisatiefase
- 1 helft 2018: gespreksfase en formuleren toekomstvisie

2^e helft 2018: afronding project en implementatie van aanbevelingen

Toelichting op bezuinigingsrichtingen:

Centrumplan Leende o.b.v. basisbelasting

Bij besluitvorming in 2012 was de verwachting dat de nieuwe mfa in het centrum van Leende in 2017 opgeleverd kon worden. Dat betekende dan dat de gemeente in 2017 huur zou moeten betalen. Gelet op de recente discussies over het centrumplan wordt de nieuwe mfa zeker niet opgeleverd in 2017. Huur is pas verschuldigd bij ingebruikname. Voor de begroting 2017 zal het bedrag van € 214.200 dus niet nodig zijn.

Aan de andere kant maken we nu extra kosten door de zorgvuldigheid van het proces met de gebruikers. Er werden verschillende varianten uitgewerkt die ook gedeeltelijk voor rekening van de gemeente kwamen.

Het proces neemt veel meer tijd in beslag dan oorspronkelijk gepland. De voorbereidingskosten die in 2012 geraamd werden, zullen ontoereikend zijn om het volledige traject te doorlopen.

Om deze reden vragen wij om het bedrag dat is opgenomen in de begroting 2017 voor het Centrumplan Leende ad € 214.200 éénmalig toe te voegen aan de reserve Centrumplan Leende.

Subsidies via accommodatiebeleid

Zie boven bij het onderdeel "Bestuurlijke reacties raadsfracties"

Prestatie afspraken "sociale" instellingen

Zie boven bij het onderdeel "Bestuurlijke reacties raadsfracties"

Programma 4. Wonen

Algemene Omschrijving

Het programma Wonen omvat de volgende thema's:

1. **Volkshuisvesting**
2. Omgevingsvergunning
3. **Verkeer**
4. **Openbare ruimte**

Thema 1. Volkshuisvesting

A. Wat willen we bereiken?

In de in 2013 vastgestelde woonvisie 'een top woonmilieu' zijn tien doelstellingen voor het woonbeleid voor de gemeente Heeze-Leende geformuleerd, zoals zorgen voor een voldoende passend woningaanbod voor jongeren, zorgen voor voldoende bereikbare huurwoningen voor huishoudens met een lager inkomen etc.;

Huisvesting statushouders

Zie toelichting bij Programma 3 Meedoen.

Thema 3. Verkeer

Wat willen we bereiken?

We willen de verkeersveiligheid vergroten, de bereikbaarheid van de kernen verbeteren en de leefbaarheid verhogen.

Onderaan dit programma zijn onder de kop Nieuw beleid drie nieuwe beleidszaken toegevoegd:

- Albertlaan: fietsuggestiestroken en verkeersremmers
- Flankerende maatregelen randweg
- Werkbudget Centrale As

Deze worden daar tevens nader toegelicht.

Thema 4. Openbare ruimte

Wat willen we bereiken?

De gemeente Heeze-Leende wil werken aan een goede, veilige en levendige gemeente waar men zich welkom voelt en het aangenaam wonen, werken en verblijven is.

Onderaan dit programma is onder de kop Nieuw beleid een nieuwe beleidszaken toegevoegd:

- extra stortingen onderhoud wegen

Deze wordt daar tevens nader toegelicht.

Beleidsindicatoren BBV programma 4

Naam Indicator	Eenheid
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen
Demografische druk	%
Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In Euro's
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's
Ziekenhuisopname na verkeersongeval met een motorvoertuig	%
Overige vervoersongevallen met een gewonde fietser	%

Bestuurlijke reacties raadsfracties

-inbreng PvOJ: De PvOJ maakt zich zorgen over de slechte staat van onderhoud van kapitaalgoederen (wegen en sportaccommodaties).” Wij verwachten dat dit achterstallig onderhoud tot kapitaalvernietiging zal leiden.” Daar wil de PvOJ daarom graag meer geld voor uittrekken.

-inbreng PvOJ: De verkeerswerkgroep wil € 50.000 per jaar om zaken op gang te brengen. Dit bedrag wil de PvOJ halveren tot maximaal € 25.000.

Reactie college:

Het college houdt vast aan het bedrag van € 50.000. Het voordeel van een werkkrediet is dat er sneller geanticipeerd kan worden en niet per onderzoek budget bij de gemeenteraad opgevraagd hoeft te worden. Dat kan enkel als het werkkrediet ook voldoende groot is om deze onderzoeken te bekostigen. Indien een bedrag niet in zijn geheel wordt gebruikt dan wordt het resterende bedrag teruggestort in de reserve.

Nieuw beleid (wettelijk / onvermijdbaar – wens) / Bezuinigingen programma 4

thema	Wat	o / wnb	2017	2018	2019	2020
3. Verkeer	Albertlaan: fietssuggestiestroken en verkeersremmers € 350.000	wnb	0	24.000	24.000	24.000
	Bijdrage Kempenhaege € 50.000					
	Subsidie GGA € 150.000					
	Netto-investering: € 300.000 / Afschrijving 25 jaar					
	NB subsidie GGA € 150.000: nog niet zeker					
	gemeentelijke bijdrage: minimaal € 150.000 en maximaal € 300.000, afhankelijk van subsidie.					
3. Verkeer	Flankerende maatregelen randweg ten laste van bestemmingsreserve Verkeersmaatregelen	wnb	pm	pm	pm	pm
3. Verkeer	Werkbudget Centrale As	wnb	50.000	50.000	50.000	50.000
	ten laste van bestemmingsreserve Verkeersmaatregelen	wnb	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000
4. Openbare ruimte	extra stortingen onderhoud wegen	o	100.000	150.000	200.000	250.000

Toelichting op nieuw beleid:

Albertlaan

Met Kempenhaeghe is afgesproken dat maatregelen getroffen worden om de veiligheid voor fietsers op de Albertlaan te verbeteren. Beide partijen dragen de helft van de kosten tot een maximum van € 50.000 per partij. Hiervoor is een plan gemaakt om fietssuggestiestroken aan te brengen en twee verkeersremmers te plaatsen. De staat van de Albertlaan is echter dusdanig dat het ook wenselijk is om de weg te vernieuwen. Door beide projecten met elkaar te combineren wordt werk met werk gemaakt, kan de bijdrage van Kempenhaeghe volledig ingezet worden en komt het project in aanmerking van GGA subsidie.

Mocht de GGA subsidie niet toegekend worden, dan zal de noodzakelijke gemeentelijke bijdrage verdubbelen. Het hiervoor genoemde plan is afgestemd met de omwonenden.

Flankerende maatregelen randweg ten laste van bestemmingsreserve Verkeersmaatregelen

Om Heeze komt een randweg te liggen. De Randweg heeft als functie ontsluitingsweg van de nieuwe woonwijk De Bulders en om het doorgaand verkeer om de kern van Heeze te leiden. Om dit te stimuleren en dat het doorgaand verkeer geen gebruik maakt van wegen in het centrum, moeten deze wegen (bijv. Geldropseweg, Kapelstraat, Jan Deckersstraat) worden afgewaardeerd door het nemen van flankerende maatregelen (bijv. inrichten als 30 km zone, definitief instellen vrachtwagenverbod, uitbreiding plein voor het gemeentehuis, betere fiets- en voetgangersfaciliteiten etc.)

Doordat het doorgaand verkeer wordt gestimuleerd om de randweg te gebruiken, komt er meer verkeer over de Muggenberg. De Muggenberg is in het verleden aangelegd als wijkontsluitingsweg van de Nieuwe Hoeve. Nu gaat de Muggenberg onderdeel uitmaken van de centrale as. Onderzoek moet uitwijzen wat de gevolgen zijn van de toename van verkeer op de Muggenberg. Mogelijke gevolgen zijn bijv. eerder onderhoud, aanleggen fluisterstil asfalt of aanpassing van de huidige geluidswal om te voldoen aan de wettelijke geluidsnormen (gevelbelasting op de aanliggende woningen), etc.)

Werkbudget Centrale As ten laste van bestemmingsreserve Verkeersmaatregelen

Door het beschikbaar stellen van jaarlijkse werkkredieten kunnen er tracégedeeltes van de Centrale As nader onderzocht worden. Het voordeel van een werkkrediet is dat er sneller geanticipeerd kan worden en niet per onderzoek budget bij de gemeenteraad opgevraagd hoeft te worden. De werkgroep Verkeer van de gemeenteraad beslist of er aanspraak gemaakt wordt op deze werkkredieten. Indien een bedrag niet in zijn geheel wordt gebruikt dan wordt het resterende bedrag teruggestort in de reserve.

Extra stortingen onderhoud wegen

De gemeente Heeze-Leende heeft ca. 1.380.000 m² verharde wegen en 275.000 m² onverharde wegen in beheer. De gemeente Heeze-Leende wil deze wegen op het afgesproken kwaliteitsniveau tegen zo laag mogelijke kosten (kortweg: efficiënt en doelmatig beheer) beheren en onderhouden. Hierbij worden kapitaalvernietiging en onveilige situaties te allen tijde voorkomen. Het onderhoud van de wegen binnen de gemeente Heeze-Leende wordt aangepakt op basis van de landelijke "wegbeheersystematiek" van het CROW, het nationale kenniscentrum voor verkeer vervoer en infrastructuur.

Het ambitieniveau voor de kwaliteit van de wegen is vastgesteld op niveau B (Basis). Om de wegen op dit kwaliteitsniveau te onderhouden is € 350.950 (ca. 0,25/m²)(€ 310.000 (ca. € 0,22/m²) beschikbaar gesteld.

Om de wegen op basis van kengetallen van het CROW te onderhouden is ca. € 0,50 -1,00/m² benodigd. Voor de gemeente Heeze-Leende wordt € 0,50/m² gehanteerd vanwege de goede zand ondergrond. Het verschil tussen het beschikbaar budget van € 310.000 en het benodigd budget van € 690.00 (op basis van kengetallen) is te groot om het huidige kwaliteitsniveau van de wegen te kunnen handhaven. Het risico is dan ook reëel dat met het huidige onderhoudsbudget de komende jaren de onderhoudsachterstand verder zal oplopen en dat er sprake is van toenemende kapitaalvernietiging. Een gedeelte (€ 100.000) van het te kort van € 380.000 wordt geprobeerd om op te vangen binnen het eigen programma 4. Het exacte te kort is afhankelijk van de keuzes die gemaakt worden ten aanzien van wegbeheer door de gemeenteraad.

De gemeente Heeze-Leende heeft geen eenduidig beleid met betrekking tot het uitvoeren en bekostigen van rehabilitaties en reconstructies van wegen. Rehabilitaties en reconstructies vallen binnen de noemer wegbeheer maar vallen in de gemeente Heeze-Leende buiten het groot onderhoudsprogramma wegen. Binnen wegbeheer moet voor toekomstige rehabilitaties/reconstructies daarom apart budget beschikbaar worden gesteld.

Vanuit zowel financieel als technisch oogpunt is er behoefte om een nieuw beleidsplan op te stellen. Dit beleidsplan gaat de financieel consequenties inzichtelijk maken en is daarmee de onderbouwing voor de voorziening wegen.

Programma 5. Werken

Algemene omschrijving

Programma 6 omvat de thema's:

1. Economische zaken
2. Recreatie en toerisme
3. Participatie

Thema 1. Economische zaken

De gemeente Heeze-Leende wil haar economische vitaliteit behouden en waar mogelijk deze vitaliteit versterken in het kader van de Structuurvisie. Een gezond en actief ondernemersklimaat draagt bij aan de leefbaarheid en weerbaarheid van de gemeente en haar inwoners. Ondernemers zorgen hierbij zoveel mogelijk zelf en waar mogelijk met elkaar voor een sterke en dynamische lokale en regionale economie. De gemeente faciliteert en stimuleert ondernemers waar mogelijk.

Prestatie-indicatoren:

Nr	Omschrijving	Bron	Realisatie 2015	Raming 2016	Raming 2017	Uitgangssituatie
1	Lokale werkgelegenheid	Kamer van Koophandel	Recreatie en toerisme: 480 banen Cijfers sector Zorg en Innovatie zijn opgevraagd, maar nog niet ontvangen.	Inzetten op behoud van huidige werkgelegenheid.	Inzetten op behoud van huidige werkgelegenheid.	Aantal arbeidsplaatsen in de sectoren: bron: Lisa Totaal aantal banen Heeze-Leende: 6290 <ul style="list-style-type: none"> • Recreatie en toerisme • Zorg • Innovatie
2	Leegstand	Werkgroep leegstand	Aantal leegstaande bedrijfspanden en kantoorpanden: 13 Cijfers tot stand gekomen op basis van inventarisatie van leegstaande bedrijfs- en kantoor ruimtes zoals aangeboden op internet. Kennis lokale makelaars is hierin nog niet meegenomen. Detailhandel kernwinkelgebied: 8	Inzetten op niet verder toenemen van leegstand. Detailhandel kernwinkelgebied: 4	Inzetten op niet verder toenemen van leegstand. Detailhandel kernwinkelgebied: 2	Aantal leegstaande panden: <ul style="list-style-type: none"> • Bedrijventerreinen Marktonderzoek vindt momenteel plaats door extern bureau, en wordt binnen enkele weken afgerond. Dan zijn definitieve cijfers bekend. • Kernwinkelgebied
3	Ondernemersklimaat	Benchmark "MKB vriendelijkste gemeente"	Cijfer 5,5 Aan het onderzoek hebben veel detaillisten meegedaan (20%). Het is bekend dat het opstellen van de centrumvisie in Heeze en het	N.v.t. onderzoek vindt elke 2 jaar plaats.	Niveau 2013/2014 bereiken: cijfer 6,3.	Het onderzoek meet het ondernemersklimaat aan de hand van pijlers. Hieruit kan worden afgeleid: 1. De dienstverlening van de gemeente

Nr	Omschrijving	Bron	Realisatie 2015	Raming 2016	Raming 2017	Uitgangssituatie
			centrumplan Leende, alsmede het bestemmingsplan kom Leende/Leenderstrijp voor onrust heeft gezorgd bij deze doelgroep. Dit zie je terug in de beoordelingen.			aan ondernemers. 2.Het imago van de gemeente. 3.Communicatie en beleid van de gemeente. 4.Beleving van gemeentelijke lasten.

Thema 2. Recreatie en toerisme

Wat willen we bereiken?

Een sterke toeristisch recreatieve sector die aansluit bij het groene karakter van onze gemeente, draagt bij aan de lokale economie en het welzijn van de eigen inwoners. De sector leidt immers niet alleen tot werkgelegenheid en kansen voor ondernemers, maar het zorgt er ook voor dat de gemeente een bruisend palet aan activiteiten biedt voor de eigen inwoners en daarmee een aantrekkelijke woon- en werkplaats is.

Onderaan dit programma zijn onder de kop Nieuw beleid twee nieuwe beleidszaken toegevoegd:

- Bomenbeleidsplan
- Kwaliteitsverbetering recreatieve routestructuren

Deze worden daar tevens nader toegelicht.

Prestatie-indicatoren:

Nr.	Omschrijving	Bron	Realisatie 2015	Raming 2016	Raming 2017	Uitgangssituatie
1	Verblijfsrecreatie	Inkomsten toeristenbelasting In 2015 zien we vooral een terugloop in het aantal hotelovernachtingen (Jagershorst en Vangaalen) Voor de andere accommodaties geldt dat het aantal overnachtingen stabiel is gebleven. Om toch een ambitie uit te spreken in de kadernota wordt voorgesteld om voor 2016 én 2017 een raming op te nemen met een stijging van 2,5%.	Aantal verblijfsrecreanten: 161.938	Aantal verblijfsrecreanten: 165.986	Aantal verblijfsrecreanten: 170.136	Aantal verblijfsrecreanten
2	Palet aan activiteiten	Aanvragen evenementenvergunning Naar alle waarschijnlijk-	10	10	10	Aantal bovenlokale evenementen

Nr.	Omschrijving	Bron	Realisatie 2015	Raming 2016	Raming 2017	Uitgangssituatie
		heid zal het aantal en de omvang van de bovengenoemde evenementen niet toe- of afnemen. Het zijn jaarlijks terugkerende evenementen met een stabiel profiel. Uiteraard is het mogelijk dat in de toekomst een van de evenementen wordt afgelast of dat er een nieuw initiatief ontstaat. Vooralsnog is hier geen sprake van.				

Thema 3. Participatie

Wat willen we bereiken?

De inwoners van Heeze-Leende vormen een vitale gemeenschap. Zij zorgen zelf voor de nodige middelen van bestaan en geven zelf invulling aan hun arbeidsparticipatie. Waar mogelijk betaald, waar nodig onbetaald. Wanneer dat niet zelfstandig lukt kunnen zij terugvallen op de gemeente. Die biedt steun om naar vermogen te participeren op de arbeidsmarkt. Die biedt ook een individueel financieel vangnet. Mensen die in Nederland inburgeren bieden we huisvesting en stimuleren we om de Nederlandse taal te beheersen. Ook brengen we ze bij hoe onze samenleving in elkaar steekt, opdat zij zelfstandig hun weg kunnen vinden.

Belangrijke ontwikkelingen

Arbeidsmarkt

De ontwikkeling van de arbeidsmarkt in onze regio laat nog te wensen over. Op diverse plekken zien we werkgelegenheid groeien, op andere plekken niet. Vooral in de 'productiearbeid' laat dit te wensen over. Dit resulteert in een verdeeld beeld over de werkloosheid. De aantallen ww-ers (indicator voor doorgroei naar bijstand) blijven redelijk gelijk. De aantallen bijstandsgerechtigden stijgt licht door. Van een echte kentering na de crisis is dus nog geen sprake.

Buig

De rijksbijdrage pakt voor onze gemeente verhoudingsgewijs negatief uit. Enerzijds is de stijging van het aantal bijstandsklanten minder dan landelijk gemiddeld. Anderzijds is de gemiddelde kostprijs per uitkering iets hoger dan landelijk gemiddeld, als gevolg van de gezinssamenstelling. Beide effecten dragen ertoe bij dat onze gemeente een iets minder aandeel van het landelijk budget ontvangt.

Participatie

Het nieuwe financiële verdeelmodel van het Rijk heeft voor onze gemeente desastreuze gevolgen. Door versleuteling van de landelijke bezuiniging enerzijds en het toestromen van nieuwe doelgroepen (mensen met een arbeidsbeperking) anderzijds lopen we hierop vast. De beschikbare rijksmiddelen zijn volstrekt ontoereikend om invulling te geven aan onze ambitie. Wij zoeken naar wegen om via extra activiteiten re-integratie te komen tot het bieden van een solide bestaansgrond aan onze inwoners en tot besparingen op de Buig-gelden.

Met de 'bouw' van het Participatiebedrijf in de 'Ergon-regio' hebben we ons er hard voor gemaakt om de kennis, kunde en infrastructuur van Ergon maximaal te benutten. De dienstverlening van het Participatiebedrijf gaat verder dan oude wsw-taken, die ergon uitvoerde en uitvoert. Dit leidt tot meerkosten ten opzichte van onze begroting om uitvoering te geven aan de opdracht van de Participatiewet en aan onze eigen ambitie.

Het Regionaal Werkbedrijf Zuid Oost Brabant is in 2015 van start gegaan als netwerkorganisatie. Dit samenwerkingsverband van 14 gemeenten, UWV, 3 sw-bedrijven, werkgeversorganisaties, werknemersorganisaties en onderwijsinstellingen is wettelijk verplicht. Bij de start heeft het Rijk een implementatiebudget beschikbaar gesteld. Zodra dit is opgesoupeerd zullen partijen moeten bijdragen in de kosten. Het is raadzaam hiervoor nu een bescheiden bedrag te begroten.

Onderaan dit programma zijn onder de kop Nieuw beleid twee nieuwe beleidszaken toegevoegd:

- Huisvesting statushouders
- Intensivering re-integratie

Deze worden daar tevens nader toegelicht.

Prestatie-indicatoren

Ontwikkeling BUIG-klanten

	Aantal begin	Instroom	Instroom statushouders	Uitstroom totaal	Uitstroom naar werk	Part-time werk	Aantal eind
Indicator 2016	117	57	10	62	18	21	112
Prognose 2016	113	66	30	59	20	21	120
Indicator 2017	120	67	35	65	20	21	122

Volgens de laatste prognoses van het Centraal Planbureau is het verwachte aantal BUIG-uitkeringen in Nederland. In 2016 en 2017 hoger dan in de prognose gemaakt in 2015. Dit heeft ook gevolgen voor de ontwikkeling van het aantal uitkeringen in Heeze-Leende. Een van de redenen is de hoge toestroom van statushouders. Een groot deel van deze statushouders ontvangt een BUIG-uitkering. In 2016 is de taakstelling voor opvang in 2016 40 personen.

Naar verwachting zal deze taakstelling in 2017 verder toenemen.

Het budget BUIG dient dekkend te zijn voor de gezamenlijke bijstandslasten van alle gemeenten. Het aandeel van de gemeente Heeze-Leende in dit landelijke budget is gebaseerd op het aandeel in de landelijke lasten in het jaar t-2 (basis voor de berekening 2016 is dus de uitkeringssituatie 2014).

Naar verwachting nemen de uitkeringslasten in onze gemeente sterker toe dan landelijk in 2016 en 2017 waardoor er een tekort ten opzichte van het toegekende budget BUIG zal ontstaan. Als dit tekort groter is dan 5% kunnen we –onder voorwaarden- een beroep doen op het zgn. ‘vangnet’.

Een van de oorzaken van dit tekort is de opvangtaakstelling voor statushouders. Deze wordt landelijk verdeeld op basis van inwoners. Doordat de gemeente Heeze-Leende relatief weinig uitkeringsgerechtigden kent en veel statushouders in eerste instantie van een uitkering afhankelijk zijn, neemt het aantal uitkeringen in Heeze-Leende relatief sterker toe dan landelijk.

Opbouw trajecten

	Totaal	Trajecten naar betaalde arbeid	Trajecten naar onbetaalde arbeid	Zorgtraject	Geen traject
Indicator 2016	117	40	12	39	26
Prognose 2016	120	52	10	42	16
Prognose/indicator 2017	122	54	10	48	10

Als gevolg van het hoge instroom van statushouders in de bijstandsuitkering zullen er meer zorgtrajecten gestart worden. Hiernaast zal door de voorgenomen extra inzet van participatiemiddelen het aantal trajecten richting werk toenemen.

Tussen 2015 en 2018 wordt het nieuwe landelijke verdeelmodel voor de re-integratiemiddelen gefaseerd ingevoerd. Dit pakt zeer ongunstig uit voor met name kleinere gemeenten. Het beschikbare budget voor Heeze-Leende neemt af van € 115.000 (2014) tot € 24.000 (2018). Het rijk heeft recent aangegeven deze teruggang vanaf 2017 deels te willen herstellen. In welke mate wordt bij de meicirculaire 2016 bekend gemaakt. Ook na deze compensatie zullen de beschikbare rijksmiddelen onvoldoende zijn om de noodzakelijke re-integratie-activiteiten uit te kunnen voeren.

Handhaving fraude

Indicator 2016	Nieuwe aanvragen	Lopende uitkeringen
Totale onderzoeken	4	3
Uitkering niet toegekend	2	
Uitkering toegekend/voorzetting	2	1
Uitkering gewijzigd/beëindigd		2
Besparing uitkeringsgelden	30.000	30.000

Minimabeleid

	Aanvragen bijzondere bijstand	Waarvan toegekend	Deelnemers kinderparticipatie	Evt. deelnemers tegenoetkoming ziektekosten
Indicator 2016	148	116	20	216
Prognose 2016	148	116	20	50
Prognose 2017	150	118	25	150

Het aantal deelnemers aan collectieve zorgverzekering is veel lager dan verwacht in 2016. De regeling wordt op dit moment geëvalueerd en eind 2016 opnieuw in de markt gezet. Hierbij wordt waarschijnlijk het vermogen volledig uitgesloten zodat een bereik van 150 deelnemers met bijdrage haalbaar moet zijn.

Schuldhelpverlening

	Lopende trajecten 1/1	Aanvragen	Advies W&I	Traject Krediet- bank	Traject Lumens	Inge- trokken uitval	Uit- stroom	Lopende trajecten 31-12
Indicator 2016	4	20	4	12	4	4	4	12
Prognose 2016	7	20	4	14	5	4	15	8
Prognose/ indicator 2017	8	20	4	15	5	4	15	9

Beleidsindicatoren BBV programma 5

Naam Indicator	Eenheid
Functiemenging	%
Bruto Gemeentelijk Product	Verhouding tussen verwachten en gemeten product
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar

Bestuurlijke reacties raadsfracties

-inbreng VVD: Financiële prestatieafspraken met “sociale” instellingen daar waar dit nog niet gebeurd is beperken tot de maximale vergoeding van het Rijk.

Reactie college:

Er is geen sprake van een geormerkte vergoeding van het Rijk voor ‘sociale’ instellingen. Het is aan de gemeente zelf om te bepalen welk deel van het budget (algemene middelen/Wmo/Jeugdwet etc.) naar de instellingen gaat.

Het is wel van belang dat we bij een uitbreiding van subsidie aan ‘sociale’ instellingen (als gevolg van de ontwikkelingen in het Sociaal Domein) binnen de beschikbare budgetten voor het Sociaal Domein blijven. Maar binnen deze budgetten is de gemeente vrij om eigen keuzen te maken zoals meer budget voor preventie, om te voorkomen dat er dure maatwerkvoorzieningen nodig zijn.

Nieuw beleid (wettelijk / onvermijdbaar – wens) / Bezuinigingen programma 5

thema	wat	o / wnb	2017	2018	2019	2020
2. Recreatie en toerisme	Bomenbeleidsplan opstellen	wnb	10.000	0	0	0
2. Recreatie en toerisme	Kwaliteitsverbetering recreatieve routestructuren		9.000	9.000	9.000	9.000
3. Participatie	Huisvesting statushouders	o	pm	pm	pm	pm
3. Participatie	Intensivering re-integratie	wnb	pm	pm	pm	pm

Bezuinigingsrichtingen	2017	2018	2019	2020
Subsidies via accommodatiebeleid	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.

Toelichting op nieuw beleid:

Bomenbeleidsplan

Voor het onderhoud van bomen een visie ontwikkelen. Belangrijk onderdeel hierin is de bomen in de verharding. Doelmatige oplossingen of het terugbrengen van het aantal. De gemeente heeft ongeveer 16.000 straat en laanbomen van allerlei pluimage, van jong tot heel oud. Vele bomen in de verharding, en overmatige wortelopdruk. Een afname van bomen in de verharding is een van de oplossingen. Momenteel ontbreekt het aaneen doelmatige aanpak probleemsituaties Ad hoc wordt er kleinschalig iets aan herstel gedaan, maar het is erg lastig om zonder plan en beperkte middelen keuzes te maken. De financiële middelen(€ 21.000) voor de aanpak van deze probleemsituaties, die hiervoor beschikbaar waren zijn vanaf 2006 uit de begroting geschrapt.

Kwaliteitsverbetering recreatieve routestructuren

Een aantal jaar geleden zijn het wandel- en fietsnetwerk gerealiseerd. Voor het basis beheer en onderhoud hebben we een contract met VisitBrabant. Het gaat hierbij om klein onderhoud, zoals vervanging van routebordjes e.d. Er is nooit rekening gehouden met groot onderhoud, zoals vervanging van de overzichtspanelen, vervanging van bruggetjes waarover met name het wandelnetwerk loopt of wijzigingen in tracés. Hierdoor komen we ieder jaar voor onverwachte kosten te staan, waarvoor geen budget geraamd is.

Echter de kwaliteit van deze routestructuren is van essentieel belang voor het basis toeristisch-recreatief product van Heeze-Leende. Alleen met kwalitatief goede netwerken kunnen we dagrecreanten en toeristen binden aan de gemeente.

Ook komt het geregeld voor dat een tracé gewijzigd moet worden in verband met veranderingen in de openbare ruimte. Voorgesteld word om jaarlijks een bedrag op te nemen voor deze grotere investeringen in beheer en onderhoud, kwaliteitsimpulsen en/of tracés.

Nb. De vervanging van de fietspanelen heeft de gemeente € 5.000 gekost. De vervanging van een tweetal bruggen heeft in 2015 € 6.500 gekost. Bij beide projecten was sprake van cofinanciering door partijen zoals Provincie en terreineigenaren.

In 2017 zouden de panelen van het wandelnetwerk vervangen moeten worden. De geschatte kosten bedragen € 7.500. Op voorhand is niet in te schatten of en hoeveel andere partijen mee zullen financieren.

In de loop van 2016 zal een beleidsnotitie kwaliteit routestructuren worden opgesteld, waardoor daarna beter in te schatten zal zijn wat de jaarlijkse kosten zullen bedragen.

Voorgesteld wordt om jaarlijks een budget à € 9.000 op te nemen om achterstallig onderhoud c.q. kwaliteitsimpulsen te kunnen realiseren aan de toeristisch-recreatieve structuren.

Voor 2017 € 7.500 voor de vervanging van de wandelpanelen en € 1.500 voor extra onderhoudswerkzaamheden c.q. kwaliteitsimpulsen/routewijzigingen.

Huisvesting statushouders

De verwachting is, dat het aantal te huisvesten statushouders de komende jaren alleen maar zal toenemen. In 2016 hebben we al met een verhoogde taakstelling te maken. In de eerste helft van 2016 is de taakstelling al 19 (2015: 27), waarbij in de tweede helft een verdubbeling is te verwachten. Om verdrukking van reguliere huurders te voorkomen, zullen alternatieve locaties gevonden moeten worden, die zonder extra investering niet te realiseren zijn. Het is nu onbekend hoe hoog de investeringen zullen zijn.

Programma 6. Duurzaamheid

Algemene Omschrijving

Het programma Duurzaamheid omvat de thema's:

1. Milieu
2. Afval
3. Maatschappelijk verantwoord ondernemen
4. Water
5. **Ruimtelijke ordening**

Thema 5. Ruimtelijke ordening

Wat willen we bereiken?

Door het opstellen van bestemmingsplannen voert de gemeente haar wettelijke taak uit op gebied van de ruimtelijke ordening. Bij het opstellen van de bestemmingsplannen vindt afstemming plaats met onder andere de structuurvisie, de detailhandelsvisie, de Verordening Ruimte van de provincie Noord-Brabant, ontwikkelingen binnen de gemeente zoals ontwikkeling van de Bulders etc. Binnen de gemeente vinden geen grote ontwikkelingen meer plaats met uitzondering Van de Bulders en het centrumplan Leende. Om deze reden zijn de bestemmingsplannen conserverend van aard.

Onderaan dit programma is onder de kop Nieuw beleid een nieuwe beleidszaken toegevoegd:

- Bestemmingsplan Kom Sterksel

Deze wordt daar tevens nader toegelicht.

Beleidsindicatoren BBV programma 6

Naam Indicator	Eenheid
Hernieuwbare elektriciteit	%
Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner

Nieuw beleid (wettelijk / onvermijdbaar – wens) / Bezuinigingen programma 6

thema	Wat	o / wnb	2017	2018	2019	2020
5. Ruimtelijke Ordening	Bestemmingsplan Kom Sterksel	o	20.000	pm	pm	pm

Toelichting op nieuw beleid:

Intensivering re-integratie

Door de nieuwe financiële verdeelsystematiek van de Participatiemiddelen is ons re-integratiebudget flink gekort. Tegelijkertijd hebben we diverse inwoners(groepen) die we willen en moeten bedienen. Vooral mensen voor met een arbeidsbeperking, waarvoor de Wsw en de Wajng niet meer beschikbaar zijn zoeken we naar nieuwe en passende dienstverlening. Dit vraagt een nader te bepalen budget.

Bestemmingsplan Kom Sterksel

Een bestemmingsplan op grond van de Wet ruimtelijke ordening mag niet ouder mag zijn dan 10 jaar. Indien een bestemmingsplan ouder is dan 10 jaar dan mogen er geen leges worden geheven voor aanvragen om omgevingsvergunning in het gebied waar het bestemmingsplan betrekking op heeft. Voor de kom van Sterksel moet er uiterlijk juli 2019 een nieuw bestemmingsplan zijn vastgesteld door de gemeenteraad. Aangezien de doorlooptijd van dit bestemmingsplan ongeveer 1,5 jaar zal gaan bedragen (creëren voorzienbaarheid etc.) is het verstandig de aanbesteding in Q3 van 2017 op te starten. Aanbesteding is alleen mogelijk als er financiële middelen zijn.

Programma 7. Financiën

Algemene omschrijving

Het programma Financiën omvat de thema's:

1. **Algemene Uitkering**
2. **Lokale lasten**
3. **Financiering**

Thema 1. Algemene uitkering

Wat willen we bereiken?

Het zo goed mogelijk prognosticeren en beheren van de Algemene Uitkering Gemeentefonds als onderdeel van een betrouwbaar financieel meerjarenbeeld. Als gevolg van de nog te ontvangen mei-circulaire treden er mogelijk wijzigingen op in het financieel meerjarenperspectief. Deze worden indien noodzakelijk via een addendum nader toegelicht.

Thema 3. Financiën

Wat willen we bereiken?

Uitgangspunt is een structureel sluitende meerjarenbegroting 2017 - 2020.

Belangrijke ontwikkelingen

Individueel KeuzeBudget vanaf 1 januari 2017

Vanaf 1 januari 2017 treedt het Individueel KeuzeBudget (IKB) in werking. Hierover zijn in het CAO-akkoord 2013-2015 afspraken gemaakt. Het IKB is een omvangrijke wijziging in de car/uwo.

Wat is het IKB?

Het IKB is een budget in geld dat men maandelijks kan inzetten voor een aantal bestedingsdoelen. Het IKB sluit daarmee aan bij de algemene wens voor meer keuzevrijheid voor medewerkers en is een grote stap in de modernisering van de arbeidsvoorwaarden voor de sector gemeenten. Het maakt maatwerk op individuele basis mogelijk en is voor alle gemeenten gelijk. Het IKB biedt keuzemogelijkheden ten behoeve van werk en privésituatie. Men kiest zelf waar het budget voor inzet wordt. Op deze manier hebben medewerkers meer zeggenschap over het geld waar ze recht op hebben.

Waar bestaat het IKB uit?

Het IKB is een budget dat gaat bestaan uit, tenminste, de middelen die nu nog horen bij de:

- o vakantietoelage;
- o eindejaarsuitkering;
- o levensloopbijdrage;
- o twee dagen (14,4 uur) bovenwettelijk verlof.

Deze arbeidsvoorwaarden verdwijnen als zelfstandige arbeidsvoorwaarden uit de car/uwo. Het IKB houdt wel de omvang van de genoemde arbeidsvoorwaarden: **16,3% in totaal**. Dat is de optelsom van de: 6% eindejaarsuitkering, 8% vakantietoelage, 1,5% levensloopbijdrage en 0,8% aan (omgerekend) bovenwettelijk verlof.

Er is dus géén sprake van versoering van de arbeidsvoorwaarden; er is slechts sprake van een andere invulling.

Waar kan het IKB voor ingezet worden?

De volgende bestedingsdoelen zijn bepaald:

- kopen van vakantie-uren (tot een maximum van vier maal de aanstellingsduur per week gedurende het kalenderjaar (144 uur extra bij fulltime);

- extra inkomen door uitbetaling van het IKB (tot een maximum van het tot aan de datum van uitbetaling opgebouwde IKB);
- financieren van een opleiding (indien en voor zover deze niet door de gemeente wordt vergoed en de geldende fiscale regelgeving de besteding van het IKB aan dit doel belastingvrij mogelijk maakt).

De colleges en het Dagelijks Bestuur GRS-A2 kunnen bovenstaande bronnen én bestedingsdoelen aanvullen. Momenteel buigt een projectgroep zich over het IKB, de (aanvullende) mogelijkheden daarbinnen en het implementatieproces ervan.

Wat moet men gaan doen?

Zodra het IKB in werking treedt, op 1 januari 2017, mag men maandelijks een keuze maken om het IKB te gebruiken voor één of meerdere (bepaalde) doelen. Men hoeft niet standaard elke maand het gehele budget in te zetten. Het niet ingezette budget wordt gereserveerd en mag de medewerker op een later moment in het lopende kalenderjaar alsnog besteden. Heeft men na de sluitingsdatum van de salarisverwerking in december nog een resterend IKB, dan wordt dit bij het salarisbetaling van die maand uitbetaald.

Implementatie nieuwe regelgeving BBV

Met ingang van 1 januari 2017 is nieuwe regelgeving in het kader van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) van kracht. De belangrijkste redenen voor deze vernieuwing zijn:

1. De wens om versterking van de kaderstellende en controlerende rol van de Raad;
2. De wens om verbetering van de vergelijkbaarheid gemeenten, mede vanuit de ontwikkelingen door de 3D's;
3. Meer behoefte aan inzicht in de financiële positie van de gemeente en de daaraan verbonden risico's.

Implementatie van deze regelgeving leidt tot het ombouwen van het begrotingsdocument vanwege de verplichte invoering de zogenaamde taakvelden en de basisset beleidsindicatoren. Het verzamelen en vastleggen van de noodzakelijke gegevens voor deze beleidsindicatoren vereist in aanloop extra inzet waar naar verwachting in 2017 nog rekening mee gehouden moet worden. Ter voorbereiding op de samenwerking met de overige A2-gemeenten gaat Heeze-Leende bovendien werken met hetzelfde financieel systeem als Valkenswaard en Cranendonk. Ook daarvoor geldt dat dit gepaard gaat met extra werkbelasting en gewenning.

Onderaan dit programma zijn onder de kop Nieuw beleid twee nieuwe beleidszaken toegevoegd:

- Onderhoud Verseon
- Handhaven functie coördinator financiën

Deze worden daar tevens nader toegelicht.

Beleidsindicatoren BBV programma 7

Naam Indicator	Eenheid
Formatie	Fte per 1.000 inwoners
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners
Apparaatskosten	Kosten per inwoner
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen
Overhead	% van totale lasten

Nieuw beleid (wettelijk / onvermijdbaar – wens) / Bezuinigingen programma 7

thema	Wat	o / wnb	2017	2018	2019	2020
3. Financiën/ Bedrijfsvoering	Onderhoud Verseon tm 2017. Daarna budget naar GRSA2.	o	12.500	12.500	12.500	12.500
3. Financiën/ taakstelling	Handhaven functie coördinator financiën	o	90.000	90.000	90.000	90.000

Toelichting op nieuw beleid:

Onderhoud Verseon tm 2017. Daarna budget naar GRSA2.

Tot op heden wordt voor noodzakelijke ondersteuning van Verseon structurele expertise ingehuurd van leverancier Circle, zodat de applicatie de gebruikers optimaal blijft ondersteunen. Deze ondersteuning wordt afgenomen in de vorm van een strippenkaart die t/m 2014 werd betaald uit de post abonnementen. Deze post is vanaf 2015 gehalveerd, waardoor er geen budget meer beschikbaar is voor ondersteuning, terwijl deze wel noodzakelijk is.

Beheer en onderhoud van Verseon zal onderdeel gaan uitmaken van GRS A2 binnen de midoffice omgeving. Aangezien de verwachting is dat deze taken pas in 2017 zullen worden overgedragen, blijft er vooralsnog noodzaak tot het verlengen van deze ondersteuning t/m 2017 zodat de migratie professioneel kan worden ondersteund en deze basisvoorziening gevrijwaard blijft van storingen. Bij de overdracht van Verseon naar de GRSA2 zal tevens dit budget overdragen moeten worden.

Handhaven functie coördinator financiën

Bij de organisatiewijziging in 2013 is de functie van de coördinator financiën per 1-1-2017 als bezuiniging op personeel opgenomen, vanuit de overweging dat een senior financieel adviseur zowel inhoudelijke als coördinerende taken kan uitvoeren. Er wordt echter steeds meer van financiën gevraagd dan voorheen. Dit komt door uitbreiding van taken en in omvang van de werkzaamheden, maar ook de aard en complexiteit. Dit stelt andere eisen aan de financiële functie en ook aan de competenties daarbinnen. Als binnen Financiën 1 fte moet worden bezuinigd (14% van de formatieomvang van het team) dan kan de dienstverlening niet meer worden gegarandeerd. Voorgesteld wordt om dit met ingang van de begroting 2017 te herstellen.

6. Financieel overzicht

6.1 Totaaloverzicht zonder effect meicirculaire

Samenvattend laat dit het volgende meerjarenoverzicht zien:

(-/- is positief a.g.v. lagere lasten of hogere baten,

+ is negatief a.g.v. hogere lasten of lagere baten)

Prog.		2017	2018	2019	2020
Beginstand kadernota 2017-jaarschijf 2017 Programmabegr.2016		-101.317	-123.337	-66.555	-66.555
	Mutaties door genomen besluiten (specificatie op bijlage 1)	-80.597	-203.844	-230.995	-230.995
Stand na genomen besluiten (zie bijlage 1)		-181.914	-327.181	-297.550	-297.550
	Technische uitgangspunten (zie paragraaf 3.5)	65.000	66.000	67.000	147.000
<i>Wettelijk en onontkoombaar nieuw beleid</i>					
P1	Legesopbrengsten reisdocumenten: lagere lasten	w -3.000	-8.000	-55.000	-65.000
P1	Legesopbrengsten reisdocumenten: lagere baten	w 8.000	15.000	90.000	95.000
P1	Legesopbrengsten rijbewijzen: hogere lasten	w 2.000	1.200	3.000	-3.000
P1	Legesopbrengsten rijbewijzen: hogere baten	w -36.000	-34.000	-36.000	-18.000
P2	Voor- en voerschoolse educatie	w 32.000	32.000	32.000	32.000
P2	Opvang statushouders onderwijsvoorzieningen en vervoer	w pm	pm	pm	pm
P4	Extra stortingen onderhoud wegen	o 100.000	150.000	200.000	250.000
P5	Huisvesting statushouders	w pm	pm	pm	pm
P6	Bestemmingsplan Kom Sterksel	w 20.000	pm	pm	pm
P7	Onderhoud verseon t/m 2017. Daarna budget naar GRSA2	o 12.500	12.500	12.500	12.500
<i>Coalitieprogramma en overige Wensen nieuw beleid</i>					
P1	Bestuursvleugel meubilair en binnenafwerking (investering € 149.500)	wnb 21.000	21.000	21.000	21.000
P1	Onderhoud binnenafwerking gemeentehuis (excl. Bestuursvleugel)	wnb 30.000	35.000	40.000	46.767
P1	Meubilair gemeentehuis, werf en pompenmaker	wnb 15.000	20.000	25.000	28.625
P1	Jaarlijkse onderhoudskosten Midoffice m.i.v. 2019	wnb 0	0	24.625	24.625
P3	Exploitatiebijdrage 't Perron	wnb 74.500	74.500	74.500	74.500
P3	Onderzoek privatisering sportvoorzieningen	wnb 7.500	7.500	0	0
P3	Albertlaan: fietssuggestiestroken en verkeersremmers (investering max. € 300.000)	wnb 0	24.000	24.000	24.000
P4	Flankerende maatregelen randweg t.l.v. best.res. verkeersmaatregelen	wnb pm	pm	pm	pm
P4	Flankerende maatregelen randweg t.l.v. best.res. verkeersmaatregelen	wnb pm	pm	pm	pm
P4	Werkbudget Centrale As	wnb 50.000	50.000	50.000	50.000
P4	Werkbudget t.l.v. bestemmingsreserve Verkeersmaatregelen	wnb -50.000	-50.000	-50.000	-50.000
P5	Bomenbeleidsplan opstellen	wnb 10.000	0	0	0
P6	Intensivering re-integratie	wnb pm	pm	pm	pm
P7	Functie coördinator	wnb 89.582	90.059	90.542	90.542
Eindstand kadernota 2017		266.168	179.578	315.617	463.009

o = onontkoombaar

w = wettelijk voorgeschreven

wnb = wens nieuw beleid

Uitgangspunt is een sluitende meerjaren-programmabegroting. Uit bovenstaand overzicht blijkt dat op dit moment de jaren 2017 t/m 2020 allen nadelige saldi laten zien. Dit betekent dat keuzes gemaakt moeten worden om de meerjarenbegroting sluitend te krijgen.

Opgemerkt wordt dat de gevolgen van de meicirculaire voor onze gemeente niet in bovenstaand overzicht zijn verwerkt. Hiervoor wordt verwezen naar paragraaf 6.2.

De provincie beoordeelt of de meerjarenbegroting reëel sluitend is. Dat houdt onder andere in dat getoetst wordt of de opgenomen uitgangspunten en bezuinigingsrichtingen realistisch zijn. In de programma's zijn de volgende bezuinigingsrichtingen opgenomen:

Progr.	Bezuinigingsrichtingen	
P3	Subsidies via accommodatiebeleid	VVD
P3	Centrumplan Leende o.b.v. basisbelasting	VVD
P3	Prestatie afspraken "sociale" instellingen	VVD
	Prioriteitenlijst met alleen doen wat nodig is	VVD/LHL
P1	Bezuiniging gemeentepagina in de Parel inboeken	PvOJ
P4	Werkbudget Centrale As halveren	PvOJ
P1	Investeringen bestuursvleugel minimaliseren	PvOJ/LHL
P3/P4	extra geld voor kapitaalgoederen (wegen en sportaccommodaties)	PvOJ

6.2 Effecten meicirculaire op de kadernota

De meicirculaire is op het moment van opstellen van de Kadernota nog niet verschenen. De uitkomst voor Heeze-Leende is dan ook nog onbekend.

De gegevens uit de meicirculaire worden verwerkt en voorafgaand aan de raadsvergadering in de vorm van een addendum aangeboden. Op dat moment presenteren we een geactualiseerd financieel perspectief.

BIJLAGE 1. Overzicht besluitvorming (meerjarenperspectief)

Hieronder is de specificatie weergegeven van de structurele wijzigingen van de 1^e bestuursrapportage en overige wijzigingen met structurele gevolgen. Zie ook 2. Samenvatting en leeswijzer.

Prog.	Omschrijving	2017	2018	2019	2020
1. Beginstand kadernota 2017		-101.317	-123.337	-66.555	-66.555
P5	Waterschapslasten	12.000	12.000	12.000	12.000
P5	Subsidie leergeld JCF JSF	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
P6	Opbrengsten facalitaire dienstverlening	-16.315	-16.315	-16.315	-16.315
P6	Opbrengsten facalitaire dienstverlening verdisconteren in afvalstoffenheffing	16.315	16.315	16.315	16.315
P2	Allonge huren scholen (college 15-12-2015)	-80.000	-80.000	-80.000	-80.000
P2/3	Addendum septembercirculaire	-72.597	-200.844	-227.995	-227.995
2. Wijzigingen 1e berap 2016 met structurele gevolgen		-150.597	-278.844	-305.995	-305.995
P7	Actualisatie t.o.v. vastgestelde implementatieplan samenvoeging bedrijfsvoering in GRSA2 (raadsbesl. 19-1-2015) vanwege verschuiving ingangsjaar van 2016 naar 2017	pm	pm	pm	pm
P1	Bijdrage Veiligheidsregio Brabant Zuid-Oost o.b.v. kadernota VRBZO 2017	70.000	75.000	75.000	75.000
3. Overige wijzigingen met structurele gevolgen		70.000	75.000	75.000	75.000
Stand na genomen besluiten (1+2+3)		-181.914	-327.181	-297.550	-297.550

BIJLAGE 2. Financieel overzicht per programma – thema – product

Per programma wordt een financieel overzicht weergegeven van de thema's en producten. Daarbij zijn op basis van de programmabegroting 2016-2019 de verrekeningen i.v.m. reserves en voorzieningen, kapitaallasten en kostenplaatsen uit de producten gehaald en afzonderlijk onderin het programma gezet. Daardoor zijn per product de directe lasten en baten zichtbaar.

Programma 1 Fundament

Lasten

Producten	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Thema 1: Bestuur				
001 Bestuursorganen	731.798	739.117	746.506	753.972
002 Bestuursondersteuning college van B&W	102.482	105.110	106.063	107.026
006 Bestuursondersteuning raad en rekenkamer	115.259	116.411	117.576	118.751
Thema 2: Samenwerking				
005 Bestuurlijke samenwerking	210.186	212.288	214.411	216.555
Thema 3: Openbare orde en veiligheid				
120 Brandweer en rampenbestrijding	835.910	780.701	730.245	730.557
140 Openbare orde en veiligheid	76.824	77.163	85.806	77.852
Thema 5: Burgerzaken				
003 Burgerzaken	67.118	52.669	53.234	53.812
004 Baten en lasten secretarieleges burgerzaken	112.535	113.829	115.139	116.465
724 Lijkbezorging	1.107	1.119	1.131	1.143
Thema 7: Dorpsraden				
002 Bestuursondersteuning college van B&W	4.000	4.000	4.000	4.000
Verrekeningen				
6.0 Toevoeging Reserves en Voorzieningen	0	0	0	0
6.1 Kapitaallasten	109.221	94.948	87.991	85.389
6.2 Kostenplaatsen	1.732.652	1.745.228	1.754.813	1.767.736
Totaal lasten	4.099.092	4.042.583	4.016.915	4.033.257

Baten

Producten	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Thema 1: Bestuur				
001 Bestuursorganen	0	0	0	0
002 Bestuursondersteuning college van B&W	0	0	0	0
006 Bestuursondersteuning raad en rekenkamer	0	0	0	0
Thema 2: Samenwerking				
005 Bestuurlijke samenwerking	0	0	0	0
Thema 3: Openbare orde en veiligheid				
120 Brandweer en rampenbestrijding	-35.934	-34.965	-33.996	-33.024
140 Openbare orde en veiligheid	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
Thema 5: Burgerzaken				
003 Burgerzaken	0	0	0	0
004 Baten en lasten secretarieleges burgerzaken	-288.810	-291.699	-294.617	-297.563
732 Lijkbezorging	-1.608	-1.624	-1.640	-1.656
Thema 7: Dorpsraden				
002 Bestuursondersteuning college van B&W	0	0	0	0
Verrekeningen				
6.0 Onttrekking Reserves en Voorzieningen	0	0	0	0
Totaal baten	-331.352	-333.288	-335.253	-337.243
Saldo na bestemming	3.767.740	3.709.295	3.681.662	3.696.014

Programma 2 Opgroeien

Lasten

Producten	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Thema 1: Jeugdbeleid				
630 Sociaal-cultureel werk	0	0	0	0
670 Algemene voorzieningen Wmo en Jeugd	343.298	343.629	343.963	344.301
671 Eerstelijnsloket Wmo en Jeugd	435.667	175.700	183.451	187.422
682 Individuele voorzieningen natura jeugd	1.260.157	1.260.157	1.260.157	1.260.157
683 Veiligheid, jeugdreclassering en opvang jeugd	197.166	197.166	197.166	197.166
716 Jeugdgezondheidswerk, maatwerkdeel	0	0	0	0
Thema 2: Centrum voor Jeugd en Gezin				
715 Centra voor jeugd en gezin	176.124	176.124	176.124	176.124
Thema 3: Kinderopvang en peuterwerk				
650 Kinderdagopvang	161.155	164.160	167.226	170.354
Thema 4: Voor en vroegschoolse Educatie				
480 Gemeenschappelijke baten en lasten van het onderwijs	19.281	19.474	19.669	19.866
Thema 5: Onderwijs				
421 Basisonderwijs, onderwijshuisvesting	351.469	356.258	362.429	369.999
423 Bijzonder basisonderwijs, onderwijshuisvesting	0	0	0	0
431 Speciaal (voortgezet) onderwijs, onderwijshuisvesting	125.513	85.229	86.252	87.114
433 Bijzonder speciaal onderwijs, onderwijshuisvesting	0	0	0	0
480 Gemeenschappelijke baten en lasten van het onderwijs	224.799	226.852	228.926	231.020
Verrekeningen				
6.0 Toevoeging Reserves en Voorzieningen	7.344	7.344	7.344	7.344
6.1 Kapitaallasten	727.504	690.729	663.456	643.497
6.2 Kostenplaatsen	669.887	674.830	678.600	683.660
Totaal lasten	4.699.364	4.377.652	4.374.763	4.378.024

Baten

Producten	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Thema 1: Jeugdbeleid				
630 Sociaal-cultureel werk	0	0	0	0
670 Algemene voorzieningen Wmo en Jeugd	0	0	0	0
671 Eerstelijnsloket Wmo en Jeugd	0	0	0	0
682 Individuele voorzieningen natura jeugd	0	0	0	0
683 Veiligheid, jeugdreclassering en opvang jeugd	0	0	0	0
716 Jeugdgezondheidswerk, maatwerkdeel	0	0	0	0
Thema 2: Centrum voor Jeugd en Gezin				
715 Centra voor jeugd en gezin	0	0	0	0
Thema 3: Kinderopvang en peuterwerk				
650 Kinderdagopvang	-111.401	-113.908	-116.471	-119.092
Thema 4: Voor en vroegschoolse Educatie				
480 Gemeenschappelijke baten en lasten van het onderwijs	-19.090	-19.090	-19.090	-19.090
Thema 5: Onderwijs				
421 Basisonderwijs, onderwijshuisvesting	-43.853	-44.839	-45.848	-46.880
423 Bijzonder basisonderwijs, onderwijshuisvesting	0	0	0	0
431 Speciaal (voortgezet) onderwijs, onderwijshuisvesting	0	0	0	0
433 Bijzonder speciaal onderwijs, onderwijshuisvesting	0	0	0	0
480 Gemeenschappelijke baten en lasten van het onderwijs	-4.386	-4.386	-4.386	-4.386
Verrekeningen				
6.0 Onttrekking Reserves en Voorzieningen	0	0	0	0
Totaal baten	-178.730	-182.223	-185.795	-189.448

Saldo na bestemming	4.520.634	4.195.429	4.188.968	4.188.576
----------------------------	------------------	------------------	------------------	------------------

Programma 3 Meedoen

Lasten

Producten	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Thema 1: Wet maatschappelijke ondersteuning				
661 Maatwerkvoorzieningen natura materieel Wmo	361.835	361.835	361.835	361.835
662 Maatwerkvoorzieningen natura immaterieel Wmo	934.069	890.069	885.069	885.069
667 Eigen bijdragen maatwerkvoorzieningen en opvang Wmo	0	0	0	0
670 Algemene voorzieningen Wmo en jeugd	983.451	1.120.433	1.078.729	1.066.399
671 Eerstelijnsloket Wmo en jeugd (Wmo)	295.131	295.131	295.131	295.131
672 PGB Wmo en jeugd (Wmo)	495.960	495.960	495.960	495.960
Thema 2: Senioren/ouderenbeleid				
670 Alg. voorzieningen Wmo en Jeugd (ouderen)	11.500	11.500	11.500	11.500
Thema 3: Volksgezondheid				
714 Openbare gezondheidszorg	257.206	259.749	262.317	264.910
Thema 4: Bibliotheekwerk				
510 Openbaar bibliotheekwerk	208.800	208.436	212.604	214.730
Thema 5: Cultuur				
002 Bestuursondersteuning college van B&W (archieff)	97.000	72.470	73.195	73.927
540 Kunst	48.890	48.890	48.890	48.890
821 Stads- en dorpsvernieuwing (monumenten)	18.956	19.072	19.189	19.306
Thema 6: Cultuurcoach en muziekonderwijs				
511 Vormings- en ontwikkelingswerk	72.673	73.400	74.134	74.875
Thema 7: Sportconsulenten				
480 Gemeenschappelijke baten en lasten van het onderwijs	141.600	141.600	2.000	2.000
Thema 8 Subsidiebeleid				
580 Overige recreatieve voorzieningen	15.200	15.352	15.506	15.661
Thema 9: Dorpshuizen				
670 Algemene voorzieningen Wmo en jeugd	221.306	1.494.301	335.412	341.640
Thema 10: Sport				
530 Sport	160.322	162.526	164.765	167.043
531 Groene sportvelden en terreinen	181.528	183.342	185.176	187.029
Thema 11: Accommodatiebeleid				
580 Overige recreatieve voorzieningen	263	266	269	272
Verrekeningen				
6.0 Toevoeging Reserves en Voorzieningen	219.417	219.417	219.417	226.917
6.1 Kapitaallasten	166.828	143.853	132.715	110.984
6.2 Kostenplaatsen	1.299.596	1.309.307	1.317.676	1.328.431
Totaal lasten	6.191.532	7.526.909	6.191.489	6.192.509

Baten

Producten	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Thema 1: Wet maatschappelijke ondersteuning				
661 Maatwerkvoorzieningen natura materieel Wmo	-2.472	-2.497	-2.522	-2.547
662 Maatwerkvoorzieningen natura immaterieel Wmo	0	0	0	0
667 Eigen bijdragen maatwerkvoorzieningen en opvang Wmo	-114.000	-100.000	-86.000	-86.000
670 Algemene voorzieningen Wmo en jeugd	0	0	0	0
671 Eerstelijnsloket Wmo en jeugd (Wmo)	0	0	0	0
672 PGB Wmo en jeugd (Wmo)	0	0	0	0
Thema 2: Senioren/ouderenbeleid				
670 Alg. voorzieningen Wmo en Jeugd (ouderen)	0	0	0	0
Thema 3: Volksgezondheid				
714 Openbare gezondheidszorg	0	0	0	0
Thema 4: Bibliotheekwerk				
510 Openbaar bibliotheekwerk	0	0	0	0
Thema 5: Cultuur				
002 Bestuursondersteuning college van B&W (archieff)	0	0	0	0
540 Kunst	0	0	0	0
821 Stads- en dorpsvernieuwing (monumenten)	-5.005	-5.010	-5.015	-5.020
Thema 6: Cultuurcoach en muziekonderwijs				
511 Vormings- en ontwikkelingswerk	0	0	0	0
Thema 7: Sportconsulenten				
480 Gemeenschappelijke baten en lasten van het onderwijs	-25.865	-25.865	0	0
Thema 8 Subsidiebeleid				
580 Overige recreatieve voorzieningen	0	0	0	0
Thema 9: Dorpshuizen				
670 Algemene voorzieningen Wmo en jeugd	-25.868	-26.242	-26.622	-27.009
Thema 10: Sport				
530 Sport	-104.147	-105.410	-106.692	-107.990
531 Groene sportvelden en terreinen	-20.003	-20.203	-20.405	-20.609
Thema 11: Accommodatiebeleid				
580 Overige recreatieve voorzieningen	0	0	0	0
Verrekeningen				
6.0 Onttrekking Reserves en Voorzieningen	0	-1.165.000	0	0
Totaal baten	-297.360	-1.450.227	-247.256	-249.175
Saldo na bestemming	5.894.172	6.076.682	5.944.233	5.943.334

Programma 4 Wonen

Lasten

Producten	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Thema 1: Volkshuisvesting				
820 Woningexploitatie/woningsbouw	1.505	1.506	1.507	1.508
822 Overige huisvesting	141.324	255.099	206.177	152.162
830 Bouwgrondexploitatie	220.609	220.609	1.363.109	1.272.943
Thema 2: Omgevingsvergunning				
823 Bouwvergunningen	0	0	0	0
Thema 3: Verkeer				
212 Openbaar vervoer	8.800	8.800	8.800	8.800
Thema 4: Openbare ruimte				
210 Wegen, straten, pleinen en verkeersmaatregelen	619.122	639.038	630.174	651.370
211 Verkeersmaatregelen	0	0	0	0
240 Waterkering, afwatering en landaanwinning	77.425	78.199	78.981	79.771
Verrekeningen				
6.0 Toevoeging Reserves en Voorzieningen	310.000	310.000	310.000	310.000
6.1 Kapitaallasten	869.868	839.426	832.548	791.660
6.2 Kostenplaatsen	2.088.060	2.100.581	2.111.991	2.127.209
Totaal lasten	4.336.713	4.453.258	5.543.287	5.395.423

Baten

Producten	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Thema 1: Volkshuisvesting				
820 Woningexploitatie/woningsbouw	-93.859	-89.916	-85.806	-81.522
822 Overige huisvesting	-4.759	-4.807	-4.855	-4.903
830 Bouwgrondexploitatie	-958.292	-969.017	-2.124.976	-2.000.518
Thema 2: Omgevingsvergunning				
823 Bouwvergunningen	-551.820	-557.338	-562.911	-568.541
Thema 3: Verkeer				
212 Openbaar vervoer	0	0	0	0
Thema 4: Openbare ruimte				
210 Wegen, straten, pleinen en verkeersmaatregelen	-37.349	-37.672	-37.999	-38.330
211 Verkeersmaatregelen	0	0	0	0
240 Waterkering, afwatering en landaanwinning	0	0	0	0
Verrekeningen				
6.0 Onttrekking Reserves en Voorzieningen	-71.000	-108.742	-60.000	-60.000
Totaal baten	-1.717.079	-1.767.492	-2.876.547	-2.753.814

Saldo na bestemming	2.619.634	2.685.766	2.666.740	2.641.609
----------------------------	------------------	------------------	------------------	------------------

Programma 5 Werken

Lasten

Producten	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Thema 1: Economische zaken				
310 Handel, ambacht en industrie	715.886	1.016.980	488.837	489.164
311 Baten marktgeld	0	0	0	0
320 Industrie	0	0	0	0
330 Nutsbedrijven	0	0	0	0
341 Overige agrarische zaken, jacht en visserij	18.146	18.328	18.511	18.696
Thema 2: Recreatie en toerisme				
560 Openbaar groen en openluchtrecreatie	448.620	452.806	457.032	461.299
580 Overige recreatieve voorzieningen	42.025	43.523	43.925	44.330
Thema 3: Participatie				
482 Volwasseneducatie	0	0	0	0
610 Bijstandsverlening en inkomensvoorzieningen- en subsidies	2.216.270	2.263.015	2.274.175	2.329.175
611 Sociale werkvoorziening	1.210.056	1.112.547	1.022.011	955.273
614 Gemeentelijke armoede- en schuldenbeleid	154.175	142.175	142.175	142.175
623 Re-integratie- en participatievoorzieningen Participatiewet	62.766	45.058	29.759	34.786
661 Maatwerkvoorzieningen natura materieel Wmo	0	0	0	0
Verrekeningen				
6.0 Toevoeging Reserves en Voorzieningen	10.000	10.000	10.000	10.000
6.1 Kapitaallasten	187.967	148.667	126.684	110.627
6.2 Kostenplaatsen	1.298.536	1.298.584	1.305.009	1.313.206
Totaal lasten	6.364.447	6.551.683	5.918.118	5.908.731

Baten

Producten	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Thema 1: Economische zaken				
310 Handel, ambacht en industrie	-842.025	-1.121.934	-579.161	-564.359
311 Baten marktgeld	-2.023	-2.043	-2.063	-2.084
320 Industrie	0	0	0	0
330 Nutsbedrijven	0	0	0	0
341 Overige agrarische zaken, jacht en visserij	-29.447	-29.741	-30.038	-30.338
Thema 2: Recreatie en toerisme				
560 Openbaar groen en openluchtrecreatie	-33.626	-33.962	-34.301	-34.643
580 Overige recreatieve voorzieningen	0	0	0	0
Thema 3: Participatie				
482 Volwasseneducatie	0	0	0	0
610 Bijstandsverlening en inkomensvoorzieningen- en subsidies	-1.676.000	-1.726.000	-1.731.000	-1.781.000
611 Sociale werkvoorziening	0	0	0	0
614 Gemeentelijke armoede- en schuldenbeleid	0	0	0	0
623 Re-integratie- en participatievoorzieningen Participatiewet	0	0	0	0
Verrekeningen				
6.0 Onttrekking Reserves en Voorzieningen	0	0	0	0
Totaal baten	-2.583.121	-2.913.680	-2.376.563	-2.412.424

Saldo na bestemming	3.781.326	3.638.003	3.541.555	3.496.307
----------------------------	------------------	------------------	------------------	------------------

Programma 6 Duurzaamheid

Lasten

Producten	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Thema 1: Milieu				
550 Natuurbescherming en bossen	11.492	11.578	11.665	11.754
723 Milieubeheer	18.499	18.683	18.870	19.058
Thema 2: Afval				
721 Afvalverwijdering en -verwerking	1.012.834	1.022.961	1.033.191	1.043.522
725 Baten reinigingsrechten en afvalstoffenheffing	0	0	0	0
Thema 4: Water				
722 Riolering	578.002	580.413	534.426	527.074
726 Baten rioolheffing	0	0	0	0
Thema 5: Ruimtelijke ordening				
810 Ruimtelijke ordening	61.111	61.543	61.978	62.419
Verrekeningen				
6.0 Toevoeging Reserves en Voorzieningen	339.276	586.711	617.208	734.654
6.1 Kapitaallasten	260.274	258.255	255.925	251.745
6.2 Kostenplaatsen	1.158.813	1.166.540	1.172.920	1.181.475
Totaal lasten	3.440.301	3.706.684	3.706.183	3.831.701

Baten

Producten	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Thema 1: Milieu				
550 Natuurbescherming en bossen	-18.734	-18.740	-18.746	-18.752
723 Milieubeheer	-15.229	-15.281	-15.334	-15.387
Thema 2: Afval				
721 Afvalverwijdering en -verwerking	0	0	0	0
725 Baten reinigingsrechten en afvalstoffenheffing	-1.378.675	-1.392.461	-1.406.386	-1.420.450
Thema 4: Water				
722 Riolering	-3.499	-3.534	-3.569	-3.605
726 Baten rioolheffing	-1.837.176	-1.874.218	-1.912.467	-1.942.756
Thema 5: Ruimtelijke ordening				
810 Ruimtelijke ordening	-37.853	-38.232	-38.615	-39.002
Verrekeningen				
6.0 Onttrekking Reserves en Voorzieningen	-18.000	-18.000	-18.000	-18.000
Totaal baten	-3.309.166	-3.360.466	-3.413.117	-3.457.952
Saldo na bestemming	131.136	346.218	293.066	373.750

Programma 7 Financien

Lasten

Producten	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Thema 1: Algemene Uitkering				
921 Uitkeringen gemeentefonds	0	0	0	0
923 Uitkering deelfonds sociaal domein	0	0	0	0
Thema 2: Lokale Belastingen				
930 Uitvoering wet WOZ	31.033	31.343	31.656	31.973
931 Baten onroerende-zaakbelasting gebruikers	0	0	0	0
932 Baten onroerende-zaakbelasting eigenaren	0	0	0	0
934 Baten baatbelasting	0	0	0	0
936 Baten toeristenbelasting	0	0	0	0
Thema 3: Financiën				
005 A2 samenwerking	42.200	-52.000	-103.000	-154.000
911 Geldleningen en uitzettingen korter dan 1 jaar	0	0	0	0
913 Overige financiële middelen	0	0	0	0
914 Geldleningen en uitzettingen langer of gelijk aan 1 jaar	0	0	0	0
922 Algemene baten en lasten	78.857	130.381	166.900	145.990
940 Baten en lasten heffing en invordering gemeentelijke belastingen	5.757	5.815	5.873	5.932
Verrekeningen				
6.0 Toevoeging Reserves en Voorzieningen	60.000	117.000	168.000	219.000
6.1 Kapitaallasten	68.654	81.111	109.653	91.160
6.2 Kostenplaatsen	565.651	310.044	311.723	313.981
Totaal lasten	852.152	623.694	690.805	654.037

Baten

Producten	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Thema 1: Algemene Uitkering				
921 Uitkeringen gemeentefonds	-11.952.872	-11.645.912	-11.530.982	-11.563.225
923 Uitkering deelfonds sociaal domein	-5.014.064	-4.909.571	-4.760.875	-4.686.858
Thema 2: Lokale Belastingen				
930 Uitvoering wet WOZ	0	0	0	0
931 Baten onroerende-zaakbelasting gebruikers	-458.146	-462.727	-467.354	-472.028
932 Baten onroerende-zaakbelasting eigenaren	-3.018.942	-3.055.042	-3.091.577	-3.128.553
934 Baten baatbelasting	-653	-653	-653	-653
936 Baten toeristenbelasting	-180.000	-180.000	-180.000	-180.000
Thema 3: Financiën				
911 Geldleningen en uitzettingen korter dan 1 jaar	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
913 Overige financiële middelen	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
914 Geldleningen en uitzettingen langer of gelijk aan 1 jaar	-510.109	-498.263	-446.078	-443.089
922 Algemene baten en lasten	1.476	-88.509	-89.394	-90.288
940 Baten en lasten heffing en invordering gemeentelijke belastingen	-9.787	-9.885	-9.983	-10.083
Verrekeningen				
6.0 Onttrekking Reserves en Voorzieningen	-49.576	-61.075	-88.668	-69.235
6.2 Kostenplaatsen	-446.192	-439.767	-439.803	-391.171
Totaal baten	-21.663.865	-21.376.404	-21.130.367	-21.060.183

Saldo na bestemming	-20.811.713	-20.752.710	-20.439.562	-20.406.146
----------------------------	--------------------	--------------------	--------------------	--------------------

Saldo Programmaplan

Producten	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Saldo na bestemming programmaplan	-97.073	-101.317	-123.338	-66.556

Addendum Kadernota 2017: Meicirculaire 2016

A. Financieel overzicht

De bedragen waar een +/- bij staat in onderstaande tabel, zijn positieve bedragen. De baten worden immers met +/- teken in de begroting gezet.

Begrotingsjaren	2017	2018	2019	2020
Gemeentefonds in begroting 2017-2020 Heeze-Leende	-16.648.809	-16.519.377	-16.508.666	-16.508.666
<i>Mutaties:</i>				
1. Sociaal Domein: Wmo 2015	-20.924	-63.138	-63.041	-55.036
2. Sociaal Domein: Jeugdzorg	-206.192	-223.545	-220.884	-221.224
3a. Sociaal Domein: Participatiewet - Reïntegratie	-29.099	-37.935	-38.122	-44.860
3b. Sociaal Domein: Participatiewet - Wsw	-130.071	-130.260	-125.167	-57.756
4. Integratie-uitkering Wmo 2007	-74.152	-74.152	-74.152	-84.798
5. Decentralisatie-uitkering Voorschoolse voorziening peuters	-16.717	-25.076	-33.435	-41.793
6. Accresontwikkeling	-18.499	0	27.687	-239.535
7. Ontwikkeling uitkeringsbasis	-18.499	-27.724	-46.146	9.142
8. OZB suppletieuitkering	0	0	-9.229	-15
9. VNG-betalingen	18.499	0	0	0
10. Uitdeling verdeelreserve 2015	-9.249	-9.241	-9.229	-9.229
11a. Verhoogde asielinstroom	138.740	0	0	0
11b. Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom	-138.740	0	0	0
12. Hoeveelheidsverschillen	-175.606	-188.976	-182.488	-116.310
13. Overige zaken	-1.816	-2.782	-2.870	-4.539
Gemeentefonds obv Meicirc.2016 incl. sociaal domein	-17.331.134	-17.302.207	-17.285.741	-17.374.618
Stijging Gemeentefonds tov begroting Heeze-Leende	-682.325	-782.830	-777.075	-865.952

Dit betekent dat het Gemeentefonds in 2017 verhoogd wordt met € 682.000, oplopend tot € 866.000 structureel.

Effect Meicirculaire 2016 op Meerjarenraming 2017-2020

Begrotingsjaren	2017	2018	2019	2020
Mutatie Gemeentefonds tov begroting Heeze-Leende	-682.325	-782.830	-777.075	-865.952
<i>Aanpassing (werk)budgetten nav Meicirculaire 2016 (lastenkant):</i>				
1. Sociaal Domein: Wmo 2015	20.924	63.138	63.041	55.036
2. Sociaal Domein: Jeugdzorg	206.192	223.545	220.884	221.224
3a. Sociaal Domein: Participatiewet - Reïntegratie	29.099	37.935	38.122	44.860
3b. Sociaal Domein: Participatiewet - Wsw	130.071	130.260	125.167	57.756
4. Wmo 2007	74.152	74.152	74.152	84.798
5. Voorschoolse voorziening peuters	16.717	25.076	33.435	41.793
Mutatie Aanpassing (werk)budgetten nav Meicirc.2016	477.155	554.106	554.801	505.467
Totaal effect van Meicirc.2016 op Meerjarenraming 2017-2020	-205.170	-228.724	-222.274	-360.485

De uitkeringen Sociaal Domein nemen structureel toe met ca. € 380.000. Deze worden budgettair neutraal verwerkt in de begroting. Ook de uitkeringen Wmo 2007 en Voorschoolse voorziening peuters worden budgettair neutraal verwerkt.

In totaal is het effect van de Meicirculaire 2016 op de begroting 2017 € 205.000 voordeliger ten opzichte van de Decembercirculaire 2015, oplopend tot € 360.000 structureel voordelig vanaf 2020.

Berekening eindstand Kadernota 2017 inclusief Meicirculaire 2016

Begrotingsjaren	2017	2018	2019	2020
Voorlopige eindstand Kadernota 2017 (cf. versie 27 juni 2016)	266.168	179.578	315.617	463.009
Effect Meicirculaire 2016	-205.170	-228.724	-222.274	-360.485
Eindstand Kadernota 2017	60.998	-49.146	93.343	102.524

B. Toelichting op mutaties Gemeentefonds

1 en 2. Sociaal Domein: Wmo 2015 en Jeugdwet

De macrobudgetten zijn ten opzichte van de Decemercirculaire 2015 gewijzigd. De belangrijkste mutaties zijn:

- De loon- en prijsbijstelling 2016 voor Wmo 2015 en Jeugdwet (voordeel).
- Afschaffen ouderbijdrage Jeugdzorg, compensatie via uitkering Sociaal Domein (voordeel).
- Afrekening PGB's WMO in 2016 (nadeel)
- Verhoging gemeentelijke bijdrage aan de uitvoeringskosten van de SVB in 2017 voor Wmo 2015 en Jeugd (nadeel).

Voor Heeze-Leende leidt dit tot een hogere uitkering Wmo 2015 van € 21.000 in 2017 oplopend tot € 55.000 structureel vanaf 2020 en een hogere uitkering Jeugdwet van structureel ca. € 220.000 (voordeel).

Een hogere uitkering heeft als gevolg dat ook de lasten omhoog gaan. Dit heeft dus geen invloed op het begrotingsaldo.

3. Sociaal Domein: Participatiewet

De belangrijkste mutatie ten opzichte van de Decemercirculaire 2015 betreft de loon- en prijsbijstelling 2016.

Voor de reïntegratie van de klassieke doelgroep zou een groep gemeenten, o.a. Heeze-Leende in 2017 bij ongewijzigde omstandigheden, een zeer laag budget krijgen. De staatssecretaris van SZW vindt dit onwenselijk en heeft, mede naar aanleiding van een concreet verzoek daartoe van de VNG, besloten om per 2017 de verdeling van het objectieve verdeelmodel iets aan te passen.

Voor Heeze-Leende wordt de uitkering in 2017 in totaal verhoogd met € 159.000. Ook hierbij geldt dat een hogere uitkering als gevolg heeft dat ook de lasten omhoog gaan. Dit heeft dus geen invloed op het begrotingsaldo.

4. Integratie-uitkering Wmo 2007

De uitkering is gestegen ten opzichte van de Decemercirculaire met € 74.000 in 2017, 2018 en 2019 en € 85.000 vanaf 2020. Dit komt enerzijds door de loon- en prijsbijstelling 2016 en anderzijds zijn er middelen toegevoegd ter verbetering van de arbeidsmarktpositie van specifieke groepen medewerkers, zoals thuisondersteuning.

De beleidslijn is dat deze mutaties budgettair neutraal in de meerjarenramingen 2017-2020 verwerkt gaat worden. Een hogere uitkering heeft als gevolg dat de lasten omhoog gaan.

5. Decentralisatie-uitkering Voorschoolse voorziening peuters

Rijk en gemeenten hebben bestuurlijke afspraken gemaakt over een aanbod voor alle peuters. Met deze afspraken wordt alle peuters de mogelijkheid gegeven om naar een voorschoolse voorziening te gaan. Via de afspraken zetten gemeenten zich actief in om een aanbod te realiseren voor de groep peuters zonder recht op kinderopvangtoeslag die nu niet naar een voorschoolse voorziening gaat. Deze inkomsten, voor Heeze-Leende ca. € 17.000 in 2017 oplopend tot structureel € 42.000 in 2020, worden toegevoegd aan de budgetten van Kinderopvang en Peuterwerk.

6. Accresontwikkeling

Volgens het systeem van 'samen de trap op en samen de trap af' hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van het gemeentefonds. De mutaties op de rijksuitgaven wordt het 'accres' genoemd.

In 2017 stijgen de lonen in de marktsector, en daardoor ook bij de overheid, meer dan verwacht bij het Regeerakkoord, waardoor de rijksuitgaven stijgen. Dat betekent een voordeel van € 18.500 voor Heeze-Leende.

Voor de programmabegroting 2016 is het accres 2020 in eerste instantie gelijkgesteld aan 2019. Ten opzichte van 2019 stijgt het accres in 2020 van € 240.000 (voordeel), op basis van de Miljoenennota 2016.

7. Ontwikkeling uitkeringsbasis

In de Meicirculaire 2016 zijn de nieuwe ramingen verwerkt van de ontwikkeling van de uitkeringsbasis, in het bijzonder van de Bommenregeling en de maatstaven voor de woonfunctie. Voor Heeze-Leende een voordeel van € 18.500 in 2017. Vanaf 2020 structureel een nadeel ca. van € 9.000.

8. OZB suppletieuitkering

Het tempo van de afbouw van deze uitkering wordt aangepast. Dat betekent voor Heeze-Leende een voordeel van ca € 9.000 in 2019.

9. VNG-betalingen

Voor taken die de VNG uitvoert ter ondersteuning voor de gemeenten worden bedragen in mindering gebracht op de algemene uitkering. Het betreft taken zoals WOZ kosten, Digitaal klantendossier, Burgerzakenmodules basisregistratie personen, etc. Voor Heeze-Leende geeft dit in 2017 een nadeel van € 18.500.

10. Uitsluiting verdelreserve 2015

De verdelreserve dient om onverwachte effecten bij de meting van maatstafgegevens op te vangen. Als er geen onverwachte ontwikkelingen meer worden verwacht wordt de verdelreserve toegerekend aan het gemeentefonds. Dat levert voor Heeze-Leende een structureel voordeel op van ruim € 9.000.

11. Verhoogde asielinstroom

In het Uitwerkingsakkoord Verhoogde Asielinstroom is overeengekomen dat gemeenten middelen ontvangen vanwege de extra kosten voor vergunninghouders op de gebieden werk en integratie, onderwijs en zorg. Een deel van de middelen betreft het partieel effect op het gemeentefonds van de extra rijksuitgaven aan eerstejaarsopvang. In de uitwerking tussen Rijk en VNG is besloten het partieel effect toe te voegen aan een decentralisatie-uitkering, waarna gemeenten een bedrag per een in die gemeente geplaatste vergunninghouder ontvangen. Toekenning van de middelen zal plaatsvinden op basis van de realisatiecijfers van de huisvestingstaakstelling per gemeente. Over de nadere uitwerking zijn Rijk en VNG in gesprek. Verwacht wordt dat in de Septembercirculaire 2016 meer bekend wordt gemaakt. Derhalve voor de Meicirculaire 2016 is dit budgettair neutraal geraamd.

12. Hoeveelheidsverschillen

Dit betreft actualisatie van de aantallen van de gehanteerde maatstaven uit het Gemeentefonds ten opzichte van de Meicirculaire 2015. Het gaat voornamelijk om de stijging van het aantal inwoners, lage inkomens, eenpersoonshuishouden, aantal kernen en woonruimten, waardoor de Algemene Uitkering van Heeze-Leende stijgt met € 176.000 in 2017.

13. Overige zaken

Betreft diverse kleine mutaties.

C. Samenvattend overzicht uitkering Gemeentefonds voor gemeente Heeze-Leende

De Meicirculaire 2016 leidt voor Heeze-Leende tot de volgende uitkering Gemeentefonds voor 2017 en verdere jaren.

Specificatie Gemeentefonds:	2017	2018	2019	2020
Algemene Uitkering	12.021.367	12.067.147	12.129.037	12.286.252
<i>Sociaal Domein:</i>				
- Decentralisatie AWBZ naar WMO	1.950.623	1.943.522	1.928.458	1.920.453
- Decentralisatie Jeugdzorg	2.028.456	2.052.266	2.052.269	2.052.609
- Decentralisatie Participatiewet: Reïntegratie	88.070	87.001	95.537	102.275
- Decentralisatie Participatiewet: Wsw	1.242.618	1.152.271	1.080.440	1.013.029
Totaal Sociaal Domein	5.309.767	5.235.060	5.156.703	5.088.366
Totaal Gemeentefonds	17.331.134	17.302.207	17.285.741	17.374.618